

Etusivu>Sinun oikeutesi>Rikoksen uhri>Uhrin oikeudet jäsenmaittain

Uhrin oikeudet jäsenmaittain

Espanja

Rikoksen uhriksi katsotaan lain 4/2015 mukaan luonnollinen henkilö, joka on joutunut rikollisen teon kohteeksi, kun tämä teko on tapahtunut Espanjan alueella tai kun siitä voidaan nostaa syyte Espanjassa. Asian kannalta ei ole merkitystä sillä, minkä maan kansalainen uhri on, onko hän täysi-ikäinen tai oleskeleeko hän Espanjassa laillisesti. Laissa erotetaan

a) välitön uhri eli luonnollinen henkilö, joka on kärsinyt rikoksen seurauksena suoraan henkilöön kohdistuvaa fyysistä, henkistä tai emotionaalista vahinkoa tai omaisuuteen kohdistuvaa taloudellista vahinkoa,

b) välillinen uhri, silloin kun rikos on suoraan johtanut välittömän uhrin kuolemaan tai katoamiseen, paitsi jos kyseinen henkilö on tapauksesta vastuussa. Välillinen uhri voi olla

1. välittömän uhrin puoliso (edellyttäen, että puoliset eivät eläneet virallisesti tai tosiasiallisesti asumuserossa) tai lapset tai (edellä mainitulla edellytyksellä) puolison lapset, jotka asuivat samassa taloudessa välittömän uhrin kanssa tapahtumahetkellä, tapahtumahetkellä avioliitonomaisessa suhteessa välittömän uhrin kanssa elänyt henkilö ja hänen lapsensa, jotka asuivat hänen kanssaan samassa taloudessa tapahtumahetkellä, välittömän uhrin vanhemmat ja muut sukulaiset suoraan ylenevässä tai alenevässä polvessa sekä sivusukulaiset kolmanteen parenteeliin asti, kun välitön uhri oli näiden henkilöiden huoltaja, sekä sellaiset muut henkilöt, joiden holhooja, edunvalvoja tai kasvattivanhempi välitön uhri oli;

2. jos edellä tarkoitettuja henkilöitä ei ole, muut sukulaiset suoraan ylenevässä tai alenevässä polvessa sekä sisarukset; näistä henkilöistä etusijalla on uhrin laillinen edustaja.

Rikoksen uhrin yleiset oikeudet: Jokaisella rikoksen uhrilla on oikeus saada suojelua, tietoja, apua, tukea ja huolenpitoa. Lisäksi hänellä on oikeus osallistua aktiivisesti rikosprosessiin ja oikeus saada viranomaisilta kunnioitettavaa, asiallista, yksilöllistä ja syrjimätöntä kohtelua heti ensimmäisestä yhteydenotosta alkaen uhrin tukipalveluiden ja sovittelupalveluiden yhteydessä, koko rikosoikeudellisen menettelyn ajan ja riittävän kauan sen päättymisen jälkeen riippumatta siitä, onko rikoksentehtyjä tiedossa, ja riippumatta menettelyn ratkaisusta.

Yhteyspiste: Uhrin tukipalvelutoimistot (*oficinas de asistencia a las víctimas*).

Laki takaa rikoksen uhrille tiettyjä yksilöllisiä oikeuksia rikosprosessin aikana, sitä ennen ja sen jälkeen.

Espanjassa **rikosprosessi** alkaa esitutkinnalla, jonka toimittaa poliisi tutkintatuomarin (*juez de instrucción*) valvonnassa. Esitutinnan päätteeksi tutkintatuomari siirtää asian syyttäjälle, joka päättää, miten asiassa edetään. Jos syytteen nostamiselle epäiltyä vastaan ei ole riittävästi perusteita, syyttäjä jättää syytteen nostamatta, ja tutkintatuomari julistaa asian rauenneeksi. Muussa tapauksessa syyttäjä saattaa asian toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Oikeudenkäyntivaiheessa tuomioistuin tutkii näytön ja päättää, onko syytetty syyllinen vai syytön. Jos tuomioistuin tuomitsee syytetyn syylliseksi, se määrää hänelle rangaistuksen. Rikosprosessi voi jatkua, jos joku osapuolista valittaa tuomiosta ylempään oikeusasteeseen.

Rikoksen uhri voi osallistua rikosprosessiin **todistajana**, tai hänellä voi olla aktiivisempi rooli **asianomistajana** (*acusación particular*), jolloin hän saa lisäoikeuksia oikeudenkäynnin osapuolena. Kaikissa tapauksissa syyttäjän on huolehdittava siitä, että uhrin oikeudet toteutuvat koko menettelyn ajan.

Sukupuoleen perustuvaan väkivaltaan liittyvän rikoksen uhria avustaa tällaisiin rikoksiin erikoistunut oikeudellinen avustaja heti esitutkinnasta lähtien.

Oikeuslaitoslakia muutettiin lailla 7/2015 siten, että naisiin kohdistuvia väkivaltarikoksia käsittelevät tuomioistuimet saivat tehtäväkseen käsitellä myös naisten yksityisyyden suojan, omaa kuvaa koskevan oikeuden ja kunnian loukkauksia sekä lähestymiskiellon tai muun turvaamistoimen rikkomista.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

1 - Rikoksen uhrin oikeudet

2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

4 - Korvaus

5 - Rikoksen uhrin oikeus saada tukea ja apua

Päivitetty viimeksi: 12/03/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

1 - Rikoksen uhrin oikeudet

Mitä tietoja saan viranomaisilta (esimerkiksi poliisi tai syyttäjä), jo ennen kuin rikosilmoitus on tehty?

Jos olet joutunut rikoksen uhriksi, sinulla on yleisesti oikeus saada suojelua, tietoja, tukea ja apua heti, kun otat yhteyttä viranomaisiin. Voit käyttää viranomaisten tarjoamia tukipalveluja myös ennen varsinaisen rikosilmoituksen tekemistä.

Voit myös pyytää viranomaisia ohjaamaan sinut **rikosuhrien tukikeskukseen (Oficina de Asistencia a las Víctimas del delito)**, jossa saat luottamuksellisesti maksutonta apua, vaikkot olisi tehnyt vielä rikosilmoitusta.

Voit myös ottaa haluamasi henkilön mukaan jo ensitapaamiseen viranomaisten kanssa.

Rikoksen uhrina sinulla on oikeus saada tietoa kaikista rikosilmoituksen tekemisen jälkeisistä toimista ja tulla kuulluksi niiden yhteydessä. Lisäksi sinulla on oikeus saada tietoa jo ennen rikosilmoituksen tekemistä. Sinulla on myös tarvittaessa oikeus laissa tunnustettujen viittomakielten tulkkaukseen sekä suullisen viestinnän apukeinoihin.

Kaikki sinulle suullisesti tai kirjallisesti annettava tieto on esitettävä selkeällä, yksinkertaisella ja helppotajuisella kielellä. Tiedon antamisessa on otettava huomioon henkilökohtaiset erityispiirteesi ja tarpeesi, etenkin jos sinulla on kehitys- tai aistivamma tai olet alaikäinen.

Rikoksen uhrina sinulla on oikeus esimerkiksi seuraaviin tietoihin, joita saat heti otettuasi yhteyttä viranomaisiin sekä tukitoimenpiteiden toteuttamisen aikana: miten rikosilmoitus tehdään, miten saat neuvontaa ja oikeusapua, mitkä ovat maksuttoman neuvonnan ja oikeusavun edellytykset

mitä tukitoimenpiteitä (terveydenhuollon ja psykologin palvelut sekä konkreettinen apu) on käytettävissä ja miten niitä saa

onko mahdollista hakea suojelutoimenpiteitä ja miten

mihin korvauksiin sinulla voi olla oikeus ja miten niitä haetaan

onko käytettävissä sovittelumenettelyjä ja onko sovittelu tässä tapauksessa lain mukaan mahdollista

missä tilanteessa sinulla on oikeus oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen ja miten korvaamista voi hakea.

Saat tarvittaessa tietoa myös tulkkaus- ja käännöspalveluista sekä tarjolla olevista kommunikaation apukeinoista ja tukipalveluista.

Jos asut Espanjan ulkopuolella, sinulla on oikeus saada erikseen tietoa siitä, miten voit käyttää oikeuksiasi.

En asu siinä EU-maassa, jossa rikos on tapahtunut (EU:n ja kolmansien maiden kansalaiset). Miten oikeuksiani suojellaan?

Jos olet joutunut rikoksen uhriksi ja asut Espanjassa, voit tehdä Espanjan viranomaisille rikosilmoituksen toisessa EU-maassa tehdystä rikoksesta.

Jos Espanjan viranomaiset päättävät olla tutkimatta asiaa toimivallan puuttumisen vuoksi, ne välittävät rikosilmoituksen välittömästi sen valtion toimivaltaisille viranomaisille, jonka alueella rikos on tehty. Sinut ilmoitetaan rikosilmoituksen tekijäksi.

Jos olet Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen ja asut pysyvästi Espanjassa ja sinuun kohdistunut rikos on tapahtunut jossain muussa EU-maassa kuin

Espanjassa (eli kyseessä on rajatylittävä tapaus), voit ottaa yhteyttä rikosuhrien tukikeskukseen (*Oficina de Asistencia a las Víctimas*) ja pyytää tietoa

oikeudellisesta menettelystä siinä maassa, jossa rikos on tapahtunut, sekä korvauksista, joihin sinulla voi olla oikeus. Jos kyseessä on terrorismirikos, sinun on otettava yhteyttä sisäministeriön alaisuudessa toimivaan terrorismin uhrien tukivirastoon (*Dirección General de Apoyo a las Víctimas del Terrorismo*).

Jos et asu pysyvästi Espanjassa etkä osaa espanjaa tai asianomaisen itsehallintoalueen kieltä, voit saada tulkkauksen maksutta. Poliisi voi antaa sinulle

rikosilmoituksen tekemistä varten lomakkeen äidinkielelläsi tai järjestää paikalle tulkin tai puhelintulkkauksen. Tuomioistuimilla on tulkkauspalvelu, jota

koordinoidaan rikosuhrien tukikeskusten kanssa. Jos asut Espanjan ulkopuolella, sinulla on lisäksi oikeus saada erikseen tietoa siitä, miten voit käyttää

oikeuksiasi.

Jos sinua koskee toisessa jäsenvaltiossa annettu suojelumääräys, voit pyytää eurooppalaista suojelumääräystä. Sinulle voidaan myöntää uusi

suojelumääräys yksinkertaistetulla ja nopeutetulla menettelyllä. Tämän määräyksen hyväksyy jäsenvaltio, jonne matkustat.

Jos teen rikosilmoituksen, mitä tietoja minulle annetaan?

Sinulla on oikeus saada oikeaksi todistettu jäljennös tekemästasi rikosilmoituksesta. Jos et osaa rikosilmoituksen tekopaikan virallista kieltä, sinulla on lisäksi oikeus saada maksutonta kieliapua ja käännös rikosilmoituksesta.

Sinulla on myös oikeus saada tietoja seuraavista:

mitä tukitoimenpiteitä (terveydenhuollon ja psykologin palvelut sekä konkreettinen apu) sinulla on käytettävissäsi ja miten niitä voi saada, sekä tarvittaessa

tietoa mahdollisuudesta käyttää tilapäismajoitusta

millaisia todisteita sinulla on oikeus toimittaa tutkinnasta vastaaville viranomaisille

onko sinun mahdollista hakea suojelua, ja miten sitä haetaan

mihin korvauksiin sinulla voi olla oikeus, ja miten niitä haetaan

mitä tulkkaus- ja käännöspalveluja on käytettävissä

mitä viestinnän apuvälineitä ja tukipalveluita on tarjolla

miten voit käyttää oikeuksiasi, jos asut muualla kuin Espanjassa

mitä muutoksenhakukeinoja sinulla on, jos pidät päätöksiä oikeuksiesi vastaisina

mitkä ovat menettelystä vastaavan viranomaisen yhteystiedot ja miten voit olla yhteydessä kyseiseen viranomaiseen

mitä sovittelumenettelyjä on käytettävissäsi, jos sovittelu on tapauksessasi lain mukaan mahdollista

missä tilanteessa sinulla on oikeus oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen ja miten voit hakea sitä

yleinen oikeus tietoihin tietyistä menettelyissä tehtävistä päätöksistä. Näitä ovat esimerkiksi päätös olla aloittamatta rikosoikeudellista menettelyä, menettelyn

päätteeksi annettava tuomio, päätös tekijän vankeusrangaistuksesta ja myöhemmästä vapauttamisesta tai tieto tekijän mahdollisesta karkaamisesta. Voit

saada tiedon myös oikeus- tai rikosseuraamusviranomaisten tekemistä päätöksistä, jotka koskevat väkivaltaa tai uhkailua käyttämällä tehdyistä rikoksista

tuomittuja henkilöitä ja joista saattaa aiheutua vaaraa turvallisuudellesi.

Lisäksi saat tiedon oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja -paikasta sekä rikoksentehtäjästä vastaan nostetun syytteen sisällöstä.

Jos olet joutunut **sukupuoleen perustuvan väkivaltarikoksen** uhriksi, saat tiedon päätöksestä, joka koskee tekijän vankeusrangaistusta tai vapauttamista, tai

tekijän mahdollisesta karkaamisesta. Saat niin ikään tiedon turvallisuutesi takaamiseksi toteutettavien henkilökohtaisten turvaamistoimien

hyväksymispäätöksestä tai tällaisia toimia koskevan päätöksen muuttamisesta. Saat nämä tiedot ilman eri pyyntöä, paitsi jos ilmoitat, ettet halua tietoja.

Lisäksi sinulla on mahdollisuus käyttää rikosuhrien tukikeskusten tarjoamia tukipalveluja maksutta ja luottamuksellisesti. Sinut voidaan ohjata näihin

keskuksiin, kun se on tarpeen rikoksen vakavuuden perusteella, tai omasta pyynnöstäsi.

Kun kyseessä on erityisen vakavaa häiritsevä aiheuttanut rikos, viranomaiset ja rikosuhrien tukikeskukset voivat laajentaa oikeuden tarjottuihin tukipalveluihin

koskemaan myös perheesi jäseniä. Tässä perheenjäsenenä pidetään aviopuolisoa tai kumppania, johon olet vastaavanlaisessa suhteessa, sekä vanhempia

ja muita lähisukulaisia toiseen polveen asti (isovanhemmat, sisarukset ja lastenlapset).

Onko minulla oikeus maksuttomiin tulkkaus- tai käännöspalveluihin (poliisiin tai muiden viranomaisten kanssa asioidessa tai tutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana)?

Jos et asu pysyvästi Espanjassa etkä osaa espanjaa tai asianomaisen itsehallintoalueen kieltä, voit saada tulkkauksen maksutta. Poliisi voi antaa sinulle

rikosilmoituksen tekemistä varten lomakkeen äidinkielelläsi tai järjestää puhelintulkkauksen tai tulkin paikan päälle. Tuomioistuimilla on tulkkauspalvelu, jota

koordinoidaan rikosuhrien tukikeskusten kanssa.

Rikosuhrien tukikeskukset antavat sinulle tietoa oikeudestasi maksuttomaan kieliapuun sekä rikosilmoituksen kirjalliseen käännökseen, jos et osaa

rikosilmoituksen tekopaikan virallista kieltä.

Sinulla on erityisesti seuraavat oikeudet:

Oikeus saada maksutonta tulkkausta ymmärtämälläsi kielellä, kun annat lausuman tutkintatuomarin, syyttäjäviranomaisen tai poliisiviranomaisen

suorittamassa tutkinnassa tai kun olet todistajana oikeudessa tai muussa suullisessa käsittelyssä.

Sinulla on tämä oikeus, vaikka olisit kuulo- tai puhevammainen.

Oikeus saada maksutta käännös tietyistä menettelyissä tehtävistä päätöksistä. Näitä ovat esimerkiksi päätös olla aloittamatta rikosoikeudellista menettelyä,

menettelyn päätteeksi annettava tuomio, päätös tekijän vankeusrangaistuksesta ja myöhemmästä vapauttamisesta tai myös tieto tekijän mahdollisesta

karkaamisesta. Voit saada käännöksen myös oikeusviranomaisten tai rikosseuraamusviranomaisten tekemistä päätöksistä, jotka koskevat väkivaltaisesti tai

uhkailemalla suoritetuista rikoksista tuomittuja henkilöitä ja joista saattaa aiheutua vaaraa turvallisuudellesi, sekä tutkinnan keskeyttämistä koskevasta

päätöksestä.

Voit pyytää, että käännökseen lisätään lyhyet perustelut annetun päätöksen perusteista.

Oikeus saada maksutta käännös tiedoista, jotka ovat olennaisia, jotta voit osallistua rikosoikeudelliseen menettelyyn. Voit esittää tätä varten hakemuksen,

jossa perustelet, miksi jokin asiakirja on mielestäsi olennainen.

Oikeus saada ymmärtämälläsi kielellä tieto oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja -paikasta.

Oikeuksiesi turvaamiseksi tulkkausapua voidaan antaa videoneuvottelua tai muuta televiestintäteknikkaa käyttäen, ellei tuomari tai tuomioistuin salli viran puolesta tai asianosaisen pyynnöstä tulkin fyysistä läsnäoloa.

Kääntäminen voidaan korvata poikkeustapauksessa käymällä asiakirjan sisältö läpi suullisesti ymmärtämälläsi kielellä menettelyn oikeudenmukaisuuden takaamiseksi.

Jos haluat tulkkausta tai käännöstä poliisin suorittamista toimista eikä tätä järjestetä, voit valittaa asiasta tutkintatuomarille (*Juez de Instrucción*). Tällöin valitus katsotaan jätetyn sillä hetkellä, jona olet ilmaissut, ettei hyväksy pyytämäsi tulkkaus- tai käännösavun epäämistä.

Miten viranomaiset takaavat, että ymmärrän asian ja tulen kuulluksi (jos olen alaikäinen tai jos olen vammainen)?

Jos olet joutunut rikoksen uhriksi, sinulla on yleisesti oikeus saada suojelua, tietoa, tukea ja apua heti, kun otat yhteyttä viranomaisiin. Sinulla on mahdollisuus käyttää viranomaisten tarjoamia tukipalveluja myös ennen varsinaisen rikosilmoituksen tekemistä.

Voit myös pyytää viranomaisia ohjaamaan sinut rikosuhrien tukikeskukseen, jossa saat luottamuksellisesti maksutonta apua, vaikkot olisi tehnyt vielä rikosilmoitusta.

Voit myös ottaa haluamasi henkilön mukaan jo ensitapaamiseen viranomaisten kanssa.

Sinulla on myös oikeus saada tietoa ennen rikosilmoituksen tekemistä. Sinulle on kerrottava kaikista rikosilmoituksen tekemisen jälkeisistä toimista, ja sinulla on oikeus tulla kuulluksi niiden yhteydessä. Sinulla on myös tarvittaessa oikeus laissa tunnustettujen viittomakielten tulkkaukseen sekä kommunikaation apukeinoihin.

Kaiken sinulle annettavan suullisen ja kirjallisen tiedon on oltava selkeää, yksinkertaista ja helppotajuista. Tiedon antamisessa on otettava huomioon henkilökohtaiset erityispiirteesi ja tarpeesi, etenkin jos sinulla on jokin sensorinen, älyllinen tai henkinen vamma tai olet alaikäinen.

Uhrien tukipalvelut

Mistä rikoksen uhrin saavat apua?

Jos olet joutunut rikoksen uhriksi, sinulla on oikeus saada luottamuksellisesti viranomaisten sekä **rikosuhrien tukikeskusten** tarjoamia maksuttomia tukipalveluja.

Rikosuhrien tukikeskukset tarjoavat uhrien tarpeisiin sovitettuja monialaisia palveluja, jotka ovat julkisia ja maksuttomia. Ne ovat oikeusministeriön perustamia.

Rikosuhrien tukikeskuksia on kaikilla **itsehallintoalueilla**, käytännössä kaikkien maakuntien pääkaupungeissa ja joissakin muissakin kaupungeissa.

Rikosuhrien tukikeskukset tarjoavat rikoksen uhrille erityistä kokonaisvaltaista ja koordinoitua tukea ja vastaavat kaikista oikeudellisiiin, psykologisiin ja sosiaalisiin asioihin liittyvistä erityistarpeistasi.

Jos olet **terrorisimirikoksen** uhri, voit ottaa yhteyttä **valtakunnallisen ylioikeuden (Audiencia Nacional) terrorisimirikosten uhrien tukikeskukseen (Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo)**. Voit ottaa halutessasi yhteyttä myös maakunnassasi toimivaan rikosuhrien tukikeskukseen, jolloin tukikeskus sovittaa tukitoimensa yhteen terrorisimirikosten uhrien tukikeskuksen kanssa.

Oikeus käyttää tukipalveluja on olemassa koko sen ajan, kun uhrien tukipalvelut toteuttavat toimiaan ja tilanteen mukaan myös sovittelumenettelyn tai rikosoikeudenkäynnin aikana sekä riittävän pitkään oikeudenkäynnin päättymisen jälkeen. Asiaan ei vaikuta se, onko tekijä tiedossa tai mikä on prosessin lopputulos. Myös ennen rikosilmoituksen tekemistä on oikeus tukipalveluihin.

Kun kyseessä on erityisen vakavaa haittaa aiheuttanut rikos, voivat viranomaiset ja rikosuhrien tukikeskukset laajentaa oikeuden tarjottuihin tukipalveluihin koskemaan myös perheesi jäseniä. Tässä perheenjäsenenä pidetään aviopuolisoa tai kumppania, jonka kanssa sinulla on vastaava tunnesuhde, sekä vanhempia ja muita lähisukulaisia toiseen polveen asti (isovanhemmat, sisarukset ja lastenlapset).

Jos sinulla on alaikäisiä lapsia tai olet itse alaikäinen ja huoltajaasi on kohdistunut sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa tai perheväkivaltaa, sinulla on oikeus laissa säädettyihin erityisiin tuki- ja suojelutoimenpiteisiin.

Jos taas olet terrorisimirikoksen tai sukupuoleen perustuvan väkivaltarikoksen uhri tai alaikäinen, sinulla on lisäksi oikeudet, jotka on vahvistettu kutakin rikosta koskevassa erityislaissa.

Ohjaako poliisi minut automaattisesti uhrien tukipalveluihin?

Valtiolliset lainvalvontaviranomaiset ja tarvittaessa sen itsehallintoalueen lainvalvontaviranomaiset, jossa rikos on tapahtunut, arvioivat rikosilmoituksen teko hetkellä yksilöllisen tilanteesi suojelutarpeidesi määrittämiseksi. Sinut voidaan tarvittaessa luokitella haavoittuvassa asemassa olevaksi uhriksi. Saat tässä alustavassa arvioinnissa tiedon mahdollisuudesta käyttää rikosuhrien tukikeskuksen palveluja.

Kaikkien kanssasi tekemisissä olevien viranomaisten tai virkamiesten on ohjattava sinut rikosuhrien tukikeskukseen, kun sitä pidetään tarpeellisena rikoksen vakavuuden vuoksi tai kun pyydät sitä itse.

Miten yksityisyyttäni suojataan?

Viranomaisten sekä rikosuhrien tukikeskusten tarjoamia tukipalveluita voi käyttää aina luottamuksellisesti.

Tiedot, joita annat sinua alusta lähtien avustaville viranomaisille tai virkamiehille, voidaan välittää muille tukipalveluita tarjoaville yksiköille, kuten rikosuhrien tukikeskuksille, ainoastaan siinä tapauksessa, että olet saanut riittävät tiedot tietojen välittämisestä ja antanut siihen suostumuksesi.

Rikosuhreille tukipalveluja antavat tahot voivat antaa kolmansille osapuolille sinusta saamia tietoja vain, jos olet etukäteen antanut tähän suostumuksesi. Oikeuslaitoksessa tuomarit, tuomioistuimet, syyttäjät ja muut rikostutkinnasta vastaavat viranomaiset ja virkamiehet sekä kaikki prosessiin tavalla tai toisella osallistuvat henkilöt toteuttavat laissa säädetyn mukaisesti tarvittavat toimenpiteet sinun ja perheesi jäsenten yksityisyyden suojaamiseksi. Jos olet alaikäinen tai erityistä suojelua tarvitseva vammainen henkilö, pyritään estämään erityisesti kaiken sellaisen tiedon leviäminen, jonka perusteella sinut voitaisiin tunnistaa.

Oikeusviranomainen voi myös kieltää sinua tai perheesi jäseniä esittävien kuvien hankkimisen, paljastamisen tai julkaisemisen, erityisesti jos olet alaikäinen tai erityistä suojelua tarvitseva vammainen henkilö.

Onko minun tehtävä rikosilmoitus, ennen kuin voin käyttää uhrien tukipalveluja?

Kaikilla uhreilla on oikeus käyttää rikosuhrien tukikeskusten tarjoamia tukipalveluja maksutta ja luottamuksellisesti.

Näiden tukipalvelujen käyttäminen ei edellytä, että rikosilmoitus on tehty ennakkoon.

Henkilökohtainen suojele, jos olen vaarassa

Millaista suojelua on olemassa?

Rikostutkinnasta, syytteen nostamisesta ja rikosoikeudenkäynnistä vastaavat viranomaiset ja virkamiehet toteuttavat tarvittavat laissa säädetty toimenpiteet uhrin ja hänen perheensä hengen sekä fyysisen ja psyykkisen koskemattomuuden takaamiseksi ja heidän vapautensa, turvallisuutensa ja seksuaalisen itsemääräämisoikeutensa turvaamiseksi. Myös heidän yksityisyyttään ja ihmisarvoaan suojellaan asianmukaisella tavalla, etenkin kun he antavat lausumia tai todistavat oikeudessa.

Syyttäjä valvoo tämän suojelua koskevan oikeuden toteutumista erityisesti, kun uhri on alaikäinen, ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet alaikäisen ensisijaisen edun suojaamiseksi, kun tämä on välttämätöntä alaikäiselle menettelyn kulusta mahdollisesti aiheutuvien haittojen estämiseksi tai vähentämiseksi.

Jos olet alaikäinen tai vammainen rikoksen uhri (eli tarvitset erityistä suojelua), sinulla on mahdollisuus esittää todistajanlausuntosi etukäteen asiantuntijoiden avustuksella. Kuuleminen, jonka suorittaa erikoiskoulutuksen saanut työryhmä, voidaan järjestää erityisissä tiloissa ja määrätä nauhoitettavaksi.

Kuka voi tarjota suojelua?

Sen määrittämiseksi, mitä suojelutoimenpiteitä on toteutettava, arvioidaan jokaisen henkilön erityiset olosuhteet.

Olosuhteita arvioi ja suojelutoimenpiteitä määrittää

rikostutkintavaiheessa tutkintatuomari tai naisiin kohdistuvaa väkivaltaa koskeviin tapauksiin erikoistunut tuomari; tätä varten voidaan tarvita alustavia

arviointeja ja tilapäisiä ratkaisuja, joita tekevät

tutkintamenettelyssä tai alaikäisiin liittyvien menettelyiden yhteydessä syyttäjä tai

esitutkinnan yhteydessä poliisi

oikeuskäsittelyvaiheessa asiaa käsittelevä tuomari tai tuomioistuin.

Arvioiko joku tapaukseni sen selvittämiseksi, onko rikoksenteijästä minulle uudelleen vaaraa?

Kyllä. Sinuun liittyvät erityiset olosuhteet on arvioitava sen selvittämiseksi, mitä suojelutoimenpiteitä on toteutettava.

Valtion ja tarvittaessa sen itsehallintoalueen lainvalvontaviranomaiset, jossa rikos on tapahtunut, arvioivat rikosilmoituksen tekoahdella yksilöllisen tilanteesi suojelutarpeidesi määrittämiseksi ja luokittelevat sinut tarvittaessa haavoittuvassa asemassa olevaksi uhriksi. Saat tässä alustavassa arvioinnissa tiedon mahdollisuudesta käyttää rikosuhrien tukikeskuksen palveluja.

Jos käytät rikosuhrien tukikeskusten tarjoamia tukipalveluja, myös tukikeskuksessa tehdään yksilöllinen arvio tilanteestasi. Tukikeskukselle voidaan siirtää poliisin tekemässä arvioinnissa kerättyjä tietoja, jos annat tähän suostumuksesi.

Yksilöllisessä arvioinnissa otetaan huomioon ilmaisemasi tarpeet sekä tahtosi ruumiillista, henkistä ja moraalista koskemattomuuttasi kunnioittaen.

Seuraavat seikat otetaan erityisesti huomioon:

henkilökohtaiset erityispiirteet ja tilanne, välittömät tarpeet, sukupuoli, mahdollinen vamma ja kypsyysaste. Erityisesti arvioidaan, onko sinulla jotain rajoitteita tai oletko riippuvuussuhteessa epäiltyyn rikoksenteijään, oletko alaikäinen, tarvitsetko erityistä suojelua tai liitytkö sinuun muita asemasi erityisen haavoittuvaksi tekeviä seikkoja;

rikoksen luonne ja aiheutuneiden vahinkojen vakavuus sekä rikoksen toistumisen vaara. Suojelun tarve arvioidaan, jos olet terrorismirikoksen, järjestäytyneen rikollisryhmän tekemän rikoksen, sukupuoleen perustuvan väkivallan tai perheväkivallan, seksuaalirikoksen, ihmiskaupan tai sieppauksen uhri tai jos sinuun kohdistunut rikos on luonteeltaan rasistinen tai antisemitistinen. Samoin suojelun tarve arvioidaan, jos rikos on tehty muista ideologisista, uskonnollisista tai vakaumukseen liittyvistä syistä tai syistä, jotka johtuvat perhetilanteesta, etniseen ryhmään kuulumisesta, rodusta tai kansallisuudesta, kansallisesta alkuperästä, sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai identiteetistä, sairaudesta tai vammasta;

rikoksen olosuhteet, etenkin jos kyseessä on väkivaltarikos.

Jos olet alaikäinen tai sinulla on jokin vamma ja tarvitset erityistä suojelua, mielipiteesi ja etusi sekä henkilökohtainen tilanteesi otetaan huomioon. Erityisesti valvotaan alaikäisen tai erityistä suojelua tarvitsevan vammaisen henkilön ensisijaisen edun toteutumisen periaatetta, tiedonsaantioikeutta, oikeutta syrjimättömyyteen, luottamuksellisuuteen ja yksityisyyden suojaan sekä suojeluun.

Arvioiko joku tapaukseni sen selvittämiseksi, voiko minulle aiheutua lisää vahinkoa rikosoikeudellisessa menettelyssä (tutkinnan ja oikeuskäsittelyn aikana)?

Kyllä arvioi. **Esitutkintavaiheessa** arvioinnin tekee tutkintatuomari tai (jos kyseessä on sukupuoleen perustuva väkivalta) naisiin kohdistuvaa väkivaltaa koskeviin tapauksiin erikoistunut tuomari, syyttäjä tai poliisi. Arvioija päättää suojelutoimenpiteistä, joita saatat tarvita.

Jos olet vaarassa, saat poliisilta suojelua.

Lausumasi välitetään videoneuvotteluna turvallisuussyistä, yleisen järjestyksen turvaamiseksi tai jos se on tarkoituksenmukaista tai sillä pyritään säilyttämään ihmisarvosi.

Jos sinuun on kohdistunut rikos, joka edellyttää erityisiä suojelutoimenpiteitä (esimerkiksi sukupuoleen perustuva väkivalta, lähisuhdeväkivalta, ihmiskauppa hyväksikäyttöä tai pakkotyötä varten, pahoinpitely, ruumiilliseen koskemattomuuteen kohdistuva rikos, kidutus, henkilöön kohdistuva rikos, seksuaaliseen itsemääräämisoikeuteen kohdistuva rikos, yksityisyyteen tai omaa kuvaa koskevaan oikeuteen kohdistuva rikos, kotirauhan rikkominen tai kunniaan tai sosioekonomiseen asemaan kohdistuva rikos), sinulla on oikeus siihen, että rikoksenteijälle määrätään jokin seuraavista kielloista, jos tämä on suojelemisesi kannalta ehdottoman välttämätöntä: kielto oleskella tietyssä paikassa, kaupunginosassa, kaupungissa tai tietyllä alueella tai mennä tiettyyn paikkaan, kaupunginosaan, kaupunkiin tai tietylle alueelle; lähestymiskielto tai kielto olla yhteydessä tiettyihin henkilöihin.

Tutkintavaiheen aikana sinua voidaan suojella seuraavien toimenpitein:

Voit antaa lausumasi erikseen suunnitelluissa tai mukautetuissa tiloissa henkilölle, joka on saanut asiaankuuluvan ammatillisen erikoiskoulutuksen.

Jos sinun on annettava lausumasi useampaan kertaan, sen vastaanottaa aina sama henkilö, paitsi jos tästä voi olla merkittävää haittaa prosessin kulun kannalta tai jos sinun on annettava lausuntosi suoraan tuomarille tai syyttäjälle.

Lausumasi vastaanottaa samaa sukupuolta oleva henkilö, jos pyydät tätä ja olet joutunut sukupuoleen perustuvan väkivallan, perheväkivallan tai seksuaalirikoksen uhriksi, paitsi jos tästä saattaisi aiheutua merkittävää haittaa prosessin kulun kannalta tai jos sinun on annettava lausuntosi suoraan tuomarille tai syyttäjälle.

Jos sinut on haastettu todistajaksi ja tutkintatuomari arvioi sinun olevan suuressa vaarassa tai vaaran kohdistuvan vapauteesi, omaisuuteesi tai perheeseesi, hän voi toteuttaa seuraavat toimet:

Henkilöllisyytesi, osoitteesi, ammattisi ja työpaikkasi pidetään salassa eikä niitä tuoda esille menettelyssä.

Estetään näkemästä sinua tuomioistuimessa, ja ilmoitetaan tuomioistuin prosessiosoitteeksesi.

Estetään kuvasi tallentaminen missä tahansa muodossa.

Määrätään poliisi suojelemaan sinua menettelyn aikana ja sen jälkeen.

Järjestetään sinulle kuljetus tuomioistuimeen virka-autoilla.

Sijoitetaan sinut poliisin vartioimiin odotustiloihin tuomioistuimessa.

Erityisissä olosuhteissa sinulle annetaan uusi henkilöllisyys ja taloudellista tukea asuinpaikan ja työpaikan vaihtoa varten.

Jos olet joutunut sukupuoleen perustuvan väkivallan tai perheväkivallan uhriksi, voidaan antaa ”suojelemääräys”, johon sisältyy yleisiä turvaamistoimia rikoksenteijää vastaan (kielto oleskella tietyssä paikassa, kaupunginosassa, kaupungissa tai tietyllä alueella tai hakeutua tiettyyn paikkaan, kaupunginosaan, kaupunkiin tai tietylle alueelle ja kielto lähestyä tiettyjä henkilöitä tai ottaa heihin yhteyttä).

Oikeudenkäynnin aikana tuomari tai tuomioistuimen presidentti voi määrätä istunnon pidettäväksi suljetuin ovin (ja rajoittaa audiovisuaalisten tiedotusvälineiden läsnäoloa istunnoissa sekä kieltää nauhoittamasta mitään kuulemisia tai osaa niistä) moraalien, yleisen järjestyksen ja uhrin tai uhrin perheen suojelemiseksi. Hän voi kieltää myös asiantuntijoiden tai muiden oikeudessa esiintyvien henkilöiden henkilöllisyyden paljastamisen.

Asianomistajana voit vaatia asian käsittelyä suljetuin ovin.

Oikeudenkäyntivaiheen aikana sinua voidaan suojella seuraavien toimenpitein:

Toimenpiteet, joilla vältetään näköyhteys epäiltyyn rikoksentehtävään ja joilla taataan, että sinua voidaan kuulla, vaikkeet olisi läsnä istuntosalissa. Tässä voidaan hyödyntää viestintäteknologiaa (istuntosaliiin voidaan pystyttää sermit ja voit antaa lausuntonsi videoneuvottelussa).

Toimenpiteet, joilla esitetään esittämästä yksityiselämäsi koskevia kysymyksiä, joilla ei ole merkitystä ratkaistavana olevan rikoksen kannalta, ellei tuomari tai tuomioistuimien katso poikkeuksellisesti, että tällaisiin kysymyksiin on vastattava.

Suullinen käsittely suljettu ovin. Tuomari tai tuomioistuimen presidentti voi sallia sellaisten henkilöiden läsnäolon, joilla on erityinen intressi asiassa.

Toimenpiteet, joilla vältetään näköyhteys epäillyn rikoksentehtävien kanssa ja yksityiselämää koskevien kysymysten esittäminen, voidaan toteuttaa myös rikoksen tutkintavaiheessa.

Millaista suojelua erityisen haavoittuvassa asemassa olevat uhrin saavat?

Jos uhri on haavoittuvassa asemassa eli on esimerkiksi alaikäinen tai erityistä suojelua tarvitseva vammaisen henkilö, toteutetaan prosessin aikana niiden toimenpiteiden lisäksi, jotka on lueteltu kohdassa **"Arvioiko joku tapaukseni sen selvittämiseksi, voiko minulle aiheutua lisää vahinkoa rikosoikeudellisessa menettelyssä (tutkinnan ja oikeuskäsittelyn aikana)?"**, seuraavat toimenpiteet:

Lausuma videoidaan ja video voidaan toistaa oikeudenkäynnissä laissa säädettyissä tapauksissa ja lain mukaisin edellytyksin.

Voit antaa lausumasi asiantuntijalle.

Jos olet alaikäinen tai vammaisen rikoksen uhri (erityistä suojelua tarvitseva uhri), sinulla on mahdollisuus todistaa etukäteen asiantuntijoiden avustuksella. Kuuleminen, jonka suorittaa erikoiskoulutuksen saanut työryhmä, voidaan järjestää erityisissä tiloissa ja määrätä nauhoitettavaksi.

Syyttäjän pyynnöstä sinulle voidaan nimetä lisäksi edunvalvoja oikeudenkäynnin ajaksi, jos olet erityisen haavoittuvassa asemassa oleva uhri tai jos kyseessä on erityinen tilanne, kuten eturistiriita laillisten edustajien tai jommankumman vanhemman kanssa, eikä toinen vanhempi pysty hoitamaan asianmukaisesti uhrin edustamiseen ja avustamiseen liittyviä tehtäviään.

Olen alaikäinen. Onko minulla erityisiä oikeuksia?

Rikoksen tutkintavaiheessa alaikäistä kohdellaan alaikäisten suojelemiseksi laadittuja erityisiä menettelyjä noudattaen. Erityisiä varotoimia toteutetaan, kun sinua kuullaan. Syyttäjällä on erityinen tehtävä suojella alaikäisiä, ja hänen on oltava aina paikalla. Näköyhteys rikoksentehtävään on estettävä kaikilla teknisillä keinoilla.

Sinua haastattelee erikoiskoulutuksen tätä varten saanut työryhmä erityisissä tiloissa, joissa tunnet olevasi turvassa. Sinulla on myös mahdollisuus esittää todisteesi etukäteen asiantuntijoiden avustuksella, ja haastattelu voidaan määrätä nauhoitettavaksi.

Riittää, että annat lausumasi kerran tutkintatuomarin, tuomioistuimen kirjaajan ja kaikkien menettelyn osapuolten läsnä ollessa. Sinun ei tarvitse antaa sitä uudelleen oikeudenkäynnin aikana.

Oikeudenkäynnin aikana lausuman antavan alaikäisen näköyhteys syytetyyn on estettävä teknisesti.

Myös syytetyn kohtaamista kasvatusten rajoitetaan.

Prosessin aikana toteutetaan niiden toimenpiteiden lisäksi, jotka on lueteltu kohdassa **"Arvioiko joku tapaukseni sen selvittämiseksi, voiko minulle aiheutua lisää vahinkoa rikosoikeudellisessa menettelyssä (tutkinnan ja oikeuskäsittelyn aikana)?"**, seuraavat toimenpiteet:

Lausuma videoidaan ja video voidaan toistaa oikeudenkäynnissä laissa säädettyissä tapauksissa ja lain mukaisin edellytyksin.

Lausuma voidaan antaa asiantuntijalle.

Syyttäjän pyynnöstä sinulle voidaan nimetä lisäksi edunvalvoja oikeudenkäynnin ajaksi, jos olet erityisen haavoittuvassa asemassa tai jos kyseessä on erityinen tilanne, kuten eturistiriita laillisten edustajien tai jommankumman vanhemman kanssa, eikä toinen vanhempi pysty hoitamaan asianmukaisesti uhrin edustamiseen ja avustamiseen liittyviä tehtäviään.

Omaiseni kuoli rikoksen seurauksena. Mitä oikeuksia minulla on?

Jos omaisesi on kuollut rikoksen seurauksena, hän on rikoksen välitön uhri ja sinä olet välillinen uhri, jos tilanteesi vastaa tiettyjä laissa säädettyjä tilanteita (etkä ole vastuussa rikoksesta). Välillisiä uhreja ovat esimerkiksi välittömän uhrin puoliso, joka ei ollut eronnut uhrista oikeudellisesti eikä tosiasiallisesti; välittömän uhrin lapsi tai puolison lapsi, kun puoliso ei ole eronnut oikeudellisesti eikä tosiasiallisesti uhrista ja lapsi on asunut heidän luonaan, tai henkilö, jolla on side välittömään uhuriin tunnesiteen ja yhdessä asuminen perusteella.

Kannattaa muistaa, että jokaisella uhrilla on oikeus nostaa sekä syyte että vahingonkorvauskanne laissa säädetyn mukaisesti sekä saapua tutkinnasta vastaavien viranomaisten kuultavaksi ja esittää näille todisteita ja tietoja, joita pitää olennaisina tosiseikkojen selvittämisen kannalta.

Välillisenä uhrina sinulla voi olla mahdollisuus käyttää maksutta ja luottamuksellisesti viranomaisten tarjoamia tukipalveluja sekä rikosuhrien tukikeskusten tarjoamia palveluja, jos tämän oikeuden laajentaminen koskemaan välittömän uhrin perheenjäseniä on katsottu tarkoituksenmukaiseksi siksi, että kyseessä on erityisen vakavaa haittaa aiheuttanut rikos. Tässä perheenjäseninä pidetään ainoastaan henkilöitä, joilla on side välittömään uhuriin avioliiton tai vastaavan tunnesuhteen kautta tai vanhempia ja lähisukulaisia toiseen polveen asti (isovanhemmat, sisarukset ja lastenlapset).

Jos olet välillinen uhri, sinulla on oikeus saada tietoa käytettävissä olevista tukitoimenpiteistä, niin terveydenhuollon ja psykologin palveluista kuin konkreettisesta avusta, sekä siitä, miten näitä voi saada. Sinulla on mahdollisuus saada tietoa myös korvauksista, joihin sinulla saattaa olla oikeus, sekä siitä, miten korvauksia voi vaatia.

Rikosuhrien tukikeskukset opastavat sinua rikosoikeudelliseen menettelyyn liittyvistä taloudellisista oikeuksista ja erityisesti rikoksesta aiheutuneiden vahinkojen perusteella annettavasta tuesta sekä niiden hakumenettelystä. Tukikeskukset tarjoavat myös tarvitsemaasi emotionaalista tukea ja terapiaa ja muuta psykologista apua, jota tarvitaan rikoksesta aiheutuneista traumoista selviämistä varten.

Espanjassa on oma **tukijärjestelmä rikoksen välillisille uhreille**. Välillinen uhri voi saada taloudellista tukea, jos kyseessä on tahallinen väkivaltarikos, joka on tehty Espanjassa ja joka on johtanut välittömän uhrin kuolemaan tai aiheuttanut vakavaa vahinkoa välillisen uhrin mielenterveydelle.

Jotta sinulla olisi oikeus taloudelliseen tukeen välillisenä uhrina, sinun on täytettävä seuraavat **edellytykset**:

Olet Espanjan tai jonkin muun Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen tai vakituinen asuinpaikkasi on Espanjassa tai olet sellaisen muun valtion kansalainen, joka myöntää alueellaan vastaavia tukia kuin Espanja. Vainajan kansallisuudella tai vakituksella asuinpaikalla ei ole merkitystä tältä kannalta.

Olet vainajan leski etkä ollut eronnut hänestä oikeudellisesti tai olitte asuneet vakituisesti yhdessä ja teillä oli avioliittoa vastaava tunneside vähintään kahden vuoden ajan ennen rikoksesta johtuvaa kuolemaa. Jos teillä on yhteisiä lapsia, pelkkä samassa taloudessa asuminen riittää. Tukeen ovat oikeutettuja myös lapsesi, vaikkeivät nämä olisi vainajan lapsia, edellyttäen että he olivat taloudellisesti riippuvaisia vainajasta ja asuivat samassa taloudessa.

Tukea ei myönnetä missään tapauksessa kuolemaan johtaneesta tahallisesta rikoksesta tuomitulle henkilölle, joka oli avioliitossa vainajan kanssa tai jolla oli häneen vastaavanlainen pysyvä tunneside.

Olet vainajan lapsi ja olit hänestä taloudellisesti riippuvainen ja asuit samassa taloudessa. Taloudellisesti riippuvaisina pidetään alaikäisiä lapsia sekä täysi-ikäisiä vajaavaltaisia henkilöitä.

Olet vainajan vanhempi ja olit taloudellisesti riippuvainen hänestä eikä ketään edellä mainituissa tilanteissa tarkoitettua henkilöä ole olemassa.

Välillisinä uhreina pidetään Espanjan lainsäädännön mukaisen taloudellisen tuen kannalta myös rikoksen välittömänä uhrina kuolleen alaikäisen vanhempia. Tukea on haettava vuoden kuluessa rikoksen tekopäivästä. Jos välitön uhri kuolee myöhemmin ja välittömänä kuolinpäivästä ovat rikoksesta johtuneet ruumiinvammat tai terveyshaitat, uusi samanpituisen määräaika tuen hakemiselle alkaa kulua kuolinpäivästä.

Tukien myöntäminen edellyttää yleisesti, että rikosoikeudellisen menettelyn päättävä lopullinen tuomio on annettu.

Tukea ei voi saada, jos tuomiossa määrätään korvausten maksamisesta. Tuki voidaan kuitenkin maksaa kokonaan tai osittain, jos rikokseen syyllistynyt todetaan osittain maksukyvyttömäksi. Tukea ei voi saada myöskään silloin, kun yksityisestä vakuutuksesta maksetaan korvaus, jos sen määrä ylittää tuomiossa vahvistetun määrän, tai kun sosiaaliturvajärjestelmästä maksetaan uhrin tilapäiseen työkyvyttömyyteen perustuvaa etuutta.

Tuen määrä ei voi missään tapauksessa ylittää tuomiossa vahvistetun korvauksen määrää.

Onko minulla mahdollisuus sovitteluun? Millä edellytyksillä? Olenko turvassa sovittelun aikana?

Uhrina sinulla on oikeus saada tietoa käytettävissä olevista vaihtoehtoisista riidanratkaisumenettelyistä eli sovittelusta ja muista välitysmenettelyistä sekä käytettävissä olevista sovitteluun liittyvistä palveluista, jos sovittelu on lain mukaan kyseisessä tapauksessa mahdollinen. Rikosuhrien tukikeskukset antavat asiaa koskevia tietoja.

Lisäksi rikosuhrien tukikeskukset voivat ehdottaa tuomioistuimelle rikosoikeudellisen sovittelun järjestämistä, jos ne pitävät sitä kannattaisi hyödyllisenä. Ne antavat tukea myös yksiköille, jotka vastaavat sovittelusta ja muista laissa säädettyistä tuomioistuinten ulkopuolisista riidanratkaisumenettelyistä.

Sinulla on mahdollisuus käyttää sovittelua saadaksesi asianmukaisen aineellisen tai muun korvauksen rikosvahingosta. Tämä edellyttää seuraavaa:

Rikoksentehtäjä on tunnustanut olennaiset tosiseikat, joihin hänen rikosoikeudellinen vastuunsa perustuu.

Olet antanut suostumuksesi saatuaasi kattavat ja puolueettomat tiedot sovittelun sisällöstä, mahdollisista lopputuloksista ja menettelyistä, joilla sovittelu voidaan toteuttaa.

Rikoksentehtäjä on antanut suostumuksensa.

Sovittelumenettely ei aiheuta vaaraa turvallisuudellesi eikä ole vaaraa, että sovittelusta voisi aiheutua sinulle uutta aineellista tai henkistä vahinkoa.

Sovittelua ei ole kielletty laissa kyseisen rikoksen osalta.

Sovittelumenettelyn aikana käytävät keskustelut ovat luottamuksellisia, eikä niitä voida paljastaa ilman sinun suostumustasi eikä myöskään ilman rikoksentehtäjän suostumusta.

Sovittelijoilla ja muilla sovittelumenettelyyn osallistuvilla ammattilaisilla on salassapitovelvollisuus tosiseikoista ja muista asioista, jotka he ovat saaneet tietoonsa tehtävänsä hoitaessaan.

Sekä sinä että rikoksentehtäjä voitte perua sovitteluun osallistumista koskevan suostumuksenne milloin tahansa.

Tavallisesti sovitellaan lievimpiä rikoksia.

Nuoria (14–18-vuotiaita) koskevassa rikoslaissa sovittelu on mainittu laissa nimenomaisesti keinona saada nuori sopeutumaan yhteiskuntaan. Tässä yhteydessä sovittelu toteutetaan nuorisoiioihin erikoistuneen syyttäjän (*Fiscalía de Menores*) tukiryhmissä. Sovittelun voivat hoitaa myös itsehallintoalueiden elimet ja muut yhteisöt, kuten alaan erikoistuneet yhdistykset.

Täysi-ikäisiä koskevissa rikoksissa sovittelu sisältyy tuomioistuinten ulkopuolisen riidanratkaisun palveluihin, ja erilaisia kokeiluhankkeita on ollut käynnissä jo vuosien ajan.

Sovittelun turvallisuudesta voidaan todeta, että sinua suojellaan koko ajan toteuttamalla tarvittavat fyysiset toimenpiteet sekä muut tilanteen edellyttämät toimenpiteet, joista oikeusviranomainen voi päättää.

Mistä löydän säädökset, joihin oikeuteni on koottu?

Espanjan rikoslaki (Código Penal) – [espanjaksi](#)

Espanjan siviililaki (Código Civil) – [espanjaksi](#)

Rikosprosessilaki (Ley de Enjuiciamiento Criminal) – [espanjaksi](#)

Laki 4/2015, annettu 27. huhtikuuta 2015, rikoksen uhrin asemasta (Ley del Estatuto de la víctima del delito) – [espanjaksi](#)

Asetus 1109/2015, annettu 11. joulukuuta 2015, rikoksen uhrin asemasta 27. huhtikuuta 2015 annetun lain 4/2015 täytäntöönpanosta (jossa säädetään rikosuhrien tukikeskuksista) – [espanjaksi](#)

Laki 8/2015, annettu 22. heinäkuuta 2015, lasten ja nuorten suojelujärjestelmän muuttamisesta (Ley Orgánica de modificación del sistema de protección de la infancia y de la adolescencia) sekä laki 26/2015, annettu 22. heinäkuuta 2015, lasten ja nuorten suojelujärjestelmän muuttamisesta (*Ley de modificación del sistema de protección de la infancia y de la adolescencia*) – [espanjaksi](#)

Laki 23/2014, annettu 20. marraskuuta 2014, Euroopan unionissa annettujen rikostuomioiden vastavuoroisesta tunnustamisesta (Ley de reconocimiento mutuo de resoluciones penales en la Unión Europea) – [espanjaksi](#)

Asetus 671/2013, annettu 6. syyskuuta 2013, lain 29/2011 hyväksymisestä – [espanjaksi](#)

Laki 29/2011, annettu 22. syyskuuta 2011, terrorismin uhriksi joutuneiden tunnustamisesta ja kokonaisvaltaisesta suojelusta (Ley de Reconocimiento y Protección Integral a las Víctimas de Terrorismo) – [espanjaksi](#)

Laki 1/2004, annettu 28. joulukuuta 2004, kokonaisvaltaisista suojelutoimenpiteistä sukupuoleen perustuvan väkivallan torjumiseksi (Ley Orgánica de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género) – [espanjaksi](#)

Laki 5/2000, annettu 12. tammikuuta 2000, alaikäisten rikosoikeudellisesta vastuusta (Ley Orgánica reguladora de la responsabilidad penal de los menores) – [espanjaksi](#)

Laki 1/1996, annettu 15. tammikuuta 1996, alaikäisen oikeudellisesti suojelusta (Ley Orgánica de Protección Jurídica del Menor) – [espanjaksi](#)

Laki 1/1996, annettu 10. tammikuuta 1996, maksuttomasta oikeusavusta (Ley de asistencia jurídica gratuita) – [espanjaksi](#)

Laki 35/1995, annettu 11. joulukuuta 1995, väkivalta- ja seksuaalirikoksen uhrien tuesta ja avusta (Ley de ayuda y asistencia a las víctimas de delitos violentos y contra la libertad sexual) – [espanjaksi](#)

Asetus 738/1997, annettu 23. toukokuuta 1997, väkivalta- ja seksuaalirikoksen uhrien tuesta annetun asetuksen hyväksymisestä (Real Decreto por el que se aprueba el Reglamento de ayudas a las víctimas de delitos violentos y contra la libertad sexual) – [espanjaksi](#)

Laki 19/1994, annettu 23. joulukuuta 1994, todistajien ja asiantuntijoiden suojelemisesta rikosasioissa (Ley Orgánica de protección a testigos y peritos en causas criminales) – [espanjaksi](#)

Päivitetty viimeksi: 12/03/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

Miten voin tehdä rikosilmoituksen?

Jos olet joutunut rikoksen uhriksi, sinulla on oikeus saada tietoa oikeudestasi tehdä rikosilmoitus ja tarvittaessa siitä, miten se tehdään, heti kun otat ensimmäisen kerran yhteyttä viranomaisiin.

Voit tehdä rikosilmoituksen poliisille ja olla todistajana siitä käynnistyvässä menettelyssä. Voit myös pyytää poliisia ohjaamaan sinut sopivaan rikosuhrien tukikeskukseen (*Oficina de Asistencia a las Víctimas*), jossa saat tietoa rikosilmoituksen tekemisestä.

Rikosuhrien tukikeskuksen tarjoamien kaltaisten maksuttomien ja luottamuksellisten tukipalveluiden käyttäminen ei edellytä, että rikosilmoitus olisi jo tehty. Rikosilmoituksen tekijänä sinulla on seuraavat oikeudet:

oikeus saada oikeaksi todistettu jäljennös rikosilmoituksesta

oikeus maksuttomaan kieliapuun sekä tekemäsi rikosilmoituksen jäljennöksen käännökseen, ellet osaa rikosilmoituksen tekopaikan virallista kieltä jos et osaa espanjaa tai kyseisissä toimituksissa käytettyä muuta virallista kieltä, sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen ymmärtämälläsi kielellä, kun annat lausuman tutkintavaiheessa tuomarille, syyttäjälle tai poliisille.

Jos olet pyytänyt, että sinulle ilmoitetaan tietyistä päätöksistä, kuten päätöksestä olla aloittamatta rikosoikeudellista menettelyä tai menettelyn päätteeksi annettavasta tuomiosta, sinulla on oikeus saada tieto oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja -paikasta sekä rikoksenteikijää vastaan nostetun syytteen sisällöstä. Voit lisäksi nostaa asianomistajasyytteen rikoksenteikijää vastaan ja ajaa syytettä oikeudenkäynnissä toissijaisen syyteoikeuden nojalla. Tällöin sinulla on hyvin samankaltaiset oikeudet kuin syyttäjällä.

Niiden tavanomaisten tapausten ohella, joissa syytteen nostaa syyttäjä, sinulla on hyvin tärkeä rooli menettelyn vireillepanijana kahdenlaisissa rikoksissa: Niin kutsutuissa **osittain virallisen syytteen alaisissa rikoksissa (*delitos semi-públicos*)** menettelyn aloittaminen edellyttää rikosilmoituksen tekemistä tai asianomistajasyytettä, mutta sen jälkeen syyttäjä ajaa syytettä rikoksenteikijää vastaan. Niin kutsutuissa **asianomistajarikoksissa (*delitos privados*)** (esimerkiksi herjauksessa) syytteen nostaminen riippuu täysin sinun tahdostasi. Syyttäjällä ei ole mitään vastuuta ajaa syytettä rikoksenteikijää vastaan, ja sinä voit päättää menettelyn milloin tahansa perumalla rikosilmoituksen.

Voit tehdä rikosilmoituksen millä tahansa kielellä. Ellet puhu espanjaa tai asianomaisen itsehallintoalueen kieltä, sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen. Jos kukaan poliisilaitokselta ei osaa kieltäsi, poliisi tarjoaa sinulle käytännössä seuraavat vaihtoehdot:

jos rikos ei ole vakava, voit tehdä rikosilmoituksen omalla kielelläsi olevalla lomakkeella

jos rikos on vakava, saat tulkin paikalle tai puhelintulkkauksen.

Joillakin poliisiasemilla on erityisesti kesäisin englannin, ranskan ja saksan kielen tulkkeja.

Rikosilmoituksen tekemiselle ei ole aikarajaa. Syytteen nostamiselle on kuitenkin olemassa vanhentumisaika, joka on rikoksen vakavuuden mukaan 10–20 vuotta rikoksen tekemisestä. Viranomaiset eivät vaadi tekemään rikosilmoitusta määrämuotoisena. Voit tehdä rikosilmoituksen kirjallisesti tai suullisesti, jolloin toimivaltainen viranomainen kirjaa rikosilmoituksesi muistiin. Sinun on annettava nimesi, osoitteesi, henkilötunnuksesi, puhelinnumerosi ja muita vastaavia tietoja. Sinun on myös allekirjoitettava rikosilmoitus.

Jos olet sukupuoleen perustuvan väkivaltarikoksen tai lähisuuhdeväkivallan uhri, voit hakea poliisilta suojelumääräystä rikosilmoituksen teon yhteydessä. Voit pyytää suojelumääräystä myös suoraan oikeus- tai syyttäjäviranomaiselta, rikosuhrien tukikeskukselta tai julkishallinnon sosiaalipalveluista tai tukikeskuksista.

Saat joka tapauksessa käyttöösi lomakkeet, joilla suojelumääräystä voi hakea, ja sinulle annetaan tietoa suojelumääräyksen hakemisesta.

Mistä voin selvittää, miten asia etenee?

Kun teet rikosilmoituksen, saat siitä oikeaksi todistetun jäljennöksen, jossa on viitenumero.

Uhrina voit saada poliisilta tietoa menettelyn kulusta, ellei tästä aiheudu haittaa tutkinnalle. Käytännössä on parasta soittaa asiasta vastaavalle poliisiviranomaiselle ja pyytää tietoja.

Kun olet esittänyt erillisen pyynnön, sinulla on yleisesti oikeus saada tieto oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja -paikasta sekä rikoksenteikijää vastaan nostettavan syytteen sisällöstä ja seuraavista päätöksistä:

päätös rikosoikeudellisen menettelyn aloittamatta jättämisestä

menettelyn päättävä tuomio

päätös rikoksenteikijän vankeustuomiosta tai vankilasta vapauttamisesta ja tieto mahdollisesta karkaamisesta sekä päätös sinun suojelemiseksesi toteutettavista turvaamistoimista.

Jos olet pyytänyt ohjaamista rikosuhrien tukikeskukseen tai saat tukea joltakin tällaiselta keskukselta, sinulla on oikeus saada menettelyn kulusta vastaavan viranomaisen yhteystiedot sekä tieto siitä, miten kyseiseen viranomaiseen voi ottaa yhteyttä. Sinulla on oikeus saada tieto myös oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja paikasta sekä syytteen sisällöstä.

Jos olet joutunut sukupuoleen perustuvan väkivaltarikoksen uhriksi, sinulla on oikeus saada tietoa ilman eri pyyntöä väkivallantekijään kohdistuvan menettelyn etenemisestä ja toteutetuista turvaamistoimista. Voit myös ilmoittaa milloin tahansa, ettet halua saada tällaisia tietoja.

Jos olet joutunut seksuaalisen väkivaltarikoksen uhriksi, sinulla on oikeus saada tietoa valtion maksamasta korvauksesta, johon sinulla on oikeus, jos rikoksenteikijä ei maksa korvausta tai jos kyseinen korvaus ei ole riittävä.

Onko minulla oikeus maksuttomaan oikeusapuun (rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana)? Millä ehdoin?

Sinulla on oikeus saada tietoa siitä, miten voit saada neuvontaa ja oikeusapua sekä tarvittaessa mitkä ovat maksuttoman neuvonnan ja oikeusavun edellytykset, heti kun otat ensimmäisen kerran yhteyttä viranomaisiin. Tätä koskevia tietoja antavat myös rikosuhrien tukikeskukset.

Voit jättää maksutonta oikeusapua koskevan hakemuksen sille virkamiehelle tai viranomaiselle, joka on antanut sinulle tietoa neuvonnan ja oikeusavun – tarvittaessa myös maksuttoman – hakemisesta noudatettavasta menettelystä. Hakemus liiteasiakirjoineen välitetään asiaankuuluvalla asianajajayhdistykselle.

Hakemus voidaan jättää myös oikeushallinnon alaiselle rikosuhrien tukikeskukselle, joka välittää sen asiaankuuluvalla asianajajayhdistykselle.

Sinulla on yleisesti mahdollisuus hyödyntää lainopilliseen neuvontaan keskittyviä yksiköjä, jotka tarjoavat tietoa lakiasioista kaikille kansalaisille. Näitä yksiköjä ylläpitävät kunkin tuomioihin asianajajayhdistykset.

Lainopillista neuvontaa haetaan lomakkeella, jonka saa tuomioistuimesta, oikeusministeriöstä tai muista valtion virastoista. Lisäksi hakijan on osoitettava olevasi varaton. Hakemus jätetään asiasta vastaavan tuomioistuimen tai kotipaikkasi tuomioistuimen asianajajayhdistykselle, ellei rikosoikeudellinen menettely ole jo alkanut.

Jos olet joutunut sukupuoleen perustuvan väkivaltarikoksen uhriksi, sinun ei tarvitse osoittaa varattomuuttasi saadaksesi maksutonta oikeusapua.

Voit saada sitä myös, jos olet terrorismirikoksen uhri.

Voit hakea maksutonta oikeusapua Espanjassa, jos olet esimerkiksi jossakin seuraavista tilanteista:

Olet jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen ja varaton.

Olet kolmannen maan kansalainen, mutta lain mukainen asuinpaikkasi on Espanjassa tai oikeutesi on vahvistettu kansainvälisessä sopimuksessa (esimerkiksi alaikäisen kansainvälistä kaappausta koskevat yleissopimukset). Tällöin voit saada maksutonta oikeusapua Espanjassa samoin edellytyksin kuin unionin kansalaiset.

Riippumatta siitä, onko sinulla varaa oikeudenkäyntiin, sinulle annetaan oikeus maksuttomaan oikeusapuun, jota annetaan sinulle välittömästi, jos olet joutunut sukupuoleen perustuvan väkivallan, terrorismin tai ihmiskaupan uhriksi, kun menettely on yhteydessä tai perustuu asemaasi uhrina tai on seurausta siitä. Sama pätee, jos olet alaikäinen tai kehitysvammainen taikka mielenterveyspotilas ja olet joutunut hyväksikäytön tai pahoinpitelyn uhriksi.

Kyseenainen oikeus on myös oikeudenomistajilla, jos uhri kuolee, edellyttäen etteivät nämä ole olleet osallisina tapahtumiin.

Maksuttoman oikeusavun myöntämisessä sinua pidetään uhrina, jos teet rikosilmoituksen tai nostat asianomistajasyytteen tai jos rikosoikeudellinen menettely käynnistetään jonkin edellä mainitun rikoksen johdosta. Oikeusapua annetaan niin kauan kuin rikosoikeudellinen menettely on käynnissä tai kun tuomio annetaan menettelyn päätteeksi.

Oikeus maksuttomaan oikeusapuun päättyy, kun vapauttavasta tuomiosta tulee lainvoimainen tai tehdään lopullinen tai tilapäinen syyttämättäjäyttämispäätös sillä perusteella, ettei rikokseen liittyviä tosiseikkoja ole pystytty vahvistamaan. Siihen asti saadun oikeusavun kustannuksia ei tarvitse kuitenkaan maksaa.

Jos vireille tulee useita menettelyjä, jotka liittyvät edellä mainittuihin rikoksiin, erityisesti sukupuoleen perustuviin väkivaltarikoksiin, joissa sinä olet ollut uhrina, on saman asianajajan avustettava sinua niissä kaikissa edellyttäen, että puolustautumisoikeutesi pystytään varmistamaan tällä tavalla.

Sinulla on oikeus maksuttomaan oikeusapuun, jos vuosittolosi ja kotitalouden kokonaistulot ovat enintään

kaksi kertaa hakemuksen tekohetkellä voimassa oleva yleinen tuloindeksi (*indicador público de renta de efectos múltiples*, IPREM), jos kyseessä oleva henkilö ei kuulu useamman hengen kotitalouteen. IPREM-indeksi vahvistetaan vuosittain, ja sen perusteella määritetään tiettyjen etuuksien määrä tai tiettyjen etuuksien tai julkisten palveluiden saantioikeus.

kaksi ja puoli kertaa hakemuksen tekohetkellä voimassa oleva IPREM-indeksi, kun kyseessä olevan henkilön kotitalouteen kuuluu alle neljä henkeä.

kolme kertaa IPREM, kun kyseessä olevassa kotitaloudessa on vähintään neljä henkeä

Vuonna 2016 vuotuinen IPREM oli 6 390,13 euroa.

Jos sinulle myönnetään maksutonta oikeusapua, sinun ei tarvitse maksaa seuraavia kustannuksia:

lainopillinen etukäteisneuvonta

asianajajan ja syyttäjän palkkiot

virallisissa lehdissä julkaistavien ilmoitusten kustannukset

tarvittavat vakuudet tiettyjen kanteiden nostamista varten

asiantuntijoiden palkkiot.

Saat 80 prosentin alennuksen notaarien antamista asiakirjoista sekä kiinteistö- ja kaupparekisterioitteista.

Voinko saada korvauksia rikostutkintaan tai oikeudenkäyntiin osallistumisesta aiheutuvista kuluista? Millä ehdoilla?

Jos olet osallistunut prosessiin rikoksen uhrina, sinulla on yleisesti oikeus saada korvaus oikeuksiesi käyttämisestä aiheutuneista välttämättömistä kuluista sekä oikeudenkäyntikuluista. Valtiosta aiheutuneiden kulujen korvaaminen on etusijalla.

Tämä edellyttää, että kulujen korvaamisesta määrätään tuomiossa ja lisäksi että syytetty on tuomittu sellaisesta rikoksesta, jossa olit uhrina mutta josta syyttäjä ei olisi nostanut syytettä, tai että tuomio on annettu uhrina esittämäsi muutoksenhakemuksen johdosta, jossa olet vaatinut asian käsittelyn lopettamista koskevan päätöksen kumoamista.

Tukea ja apua antavat yksiköt ja erityisesti rikosuhrien tukipalvelut antavat sinulle tietoa tilanteista, joissa oikeudenkäyntikulut on mahdollista korvata, sekä tarvittaessa siitä, miten korvaamista haetaan.

Jos asian käsittely lopetetaan ennen kuin asia menee tuomioistuimen käsiteltäväksi, voinko hakea tällaiseen päätökseen muutosta?

Jos olet rikoksen uhri etkä ole ollut henkilökohtaisesti mukana menettelyssä ja syyttäjä päättää olla nostamatta syytettä rikoksentehtäjä vastaan, tuomari voi antaa sinulle tästä tiedon ja kehottaa sinua ilmoittautumaan asianomistajaksi ja nostamaan asianomistajasyytteen viidentoista päivän kuluessa.

Nopeutetussa menettelyssä tuomarilla on velvollisuus antaa sinulle tietoa ja kehottaa sinua nostamaan syyte.

Jos syyttäjä nostaa syytteen rikoksentehtäjä vastaan, et pysty tekemään uhrina mitään menettelyn loppuun saattamiseksi, ellei kyseessä ole niin kutsuttu asianomistajarikos.

Jos olet ollut henkilökohtaisesti mukana menettelyssä ja olet asianomistaja, voit pyytää suullisen käsittelyn aloittamista ja nostaa syytteen rikoksentehtäjä vastaan. Jos tutkintatuomari päättää lopettaa menettelyn ja siten asia raukeaa, voit valittaa päätöksestä.

Jos syyttäjä nostaa syytteen rikoksentehtäjä vastaan, voit pyytää menettelyn raukeamista ja luopua asianomistajan asemasta. Syyttäjä voi kuitenkin jatkaa aiheellisenä pitämänsä syytteen ajamista.

Voinko osallistua oikeudenkäyntiin?

Kun esiinnyt ensi kertaa tuomioistuimessa, tuomioistuimen kirjaaja ilmoittaa sinulle oikeuksistasi rikosprosessissa uhrina ja käy oikeutesi läpi selkeästi, yksinkertaisesti ja helposti ymmärrettävällä tavalla erityispiirteesi ja tarpeesi huomioon ottaen.

Rikoksen uhrina sinulla on rikosoikeudellisessa menettelyssä oikeus

nostaa syyte ja siviilioikeudellinen kanne voimassa olevassa rikoslainsäädännössä säädetyllä tavalla.

saapua tutkinnasta vastaavien viranomaisten kuultavaksi ja esittää niille todisteita ja tosiseikkojen selvittämisen kannalta olennaisia tietoja.

Sinulta kysytään ensimmäisellä kuulemiskerralla lisäksi, haluatko vastaanottaa lakisäätteisiä tiedoituksia tai ilmoituksia, jolloin sinun on ilmoitettava tätä varten joko sähköpostiosoitteesi tai, jos sähköpostiosoitetta ei ole, kotiosoitteesi.

Rikosprosessiin liittyvän asemasi lisäksi voit olla yleensä läsnä istunnoissa, vaikka ne käytäisiin suljetuin ovin. Sinulla on velvollisuus toimia ainoastaan **todistajana**.

Jos olet rikoksen uhri etkä ole ollut henkilökohtaisesti mukana rikosoikeudellisessa menettelyssä, sinulle ilmoitetaan oikeudenkäynnin aika ja paikka.

Päätehtäväsi on toimia todistajana. Jotta oikeudenkäynnin paikka ja aika voidaan ilmoittaa sinulle, sinun on ilmoitettava mahdollisista osoitteenmuutoksista menettelyn aikana.

Voit olla henkilökohtaisesti mukana prosessissa **asianomistajana** ennen syytekirjelmän laatimista eli ennen suullisen käsittelyn aloittamista, paitsi jos kyse on rikosoikeudellisesta menettelystä, jossa syytetty on alaikäinen.. Syytekirjelmän laativat syyttäjä, mahdollinen asianomistaja ja puolustusasianajaja.

Syytekirjelmässä yksilöidään rikos sekä kyseisten henkilöiden siitä vaatima rangaistus. Käytännössä jokaisella osapuolella on viisi päivää aikaa esittää kantansa kirjallisesti.

Yleensä sinua edustavat asianajaja, joka ajaa asiaasi, sekä syyttäjä, joka edustaa uhria virallisesti menettelyssä.

Jos uhreja on useampia, he kaikki voivat olla henkilökohtaisesti mukana menettelyssä toisistaan riippumatta. Tuomari voi kuitenkin vaatia että kaikkien tai joidenkin uhrien edustus yhdistetään. Myös uhrien tukijärjestöt voivat osallistua rikosoikeudelliseen menettelyyn, jos niillä on tähän rikoksen uhrin valtuutus.

Jos olet asianomistaja, asianajajallasi on oikeus tutustua esitutkintapöytäkirjaan ja muihin asiaan liittyviin asiakirjoihin, ja hänellä on muitakin samankaltaisia oikeuksia kuin syyttäjällä:

oikeus pyytää lupa lisätodisteiden esittämiseen

oikeus esittää uusia todistajia tai asiantuntijoita asian tueksi

oikeus ehdottaa vastakkain kuulemista jne.

Jos syytetty tuomitaan, tuomioistuin voi määrätä syytetyn korvaamaan sinulle seuraavat oikeuskulut: asianajo- ja syytekulut, asiantuntijakulut, rekisteritodistukset ja notaarin antamat asiakirjat yms.

Voit nostaa rikosoikeudellisessa menettelyssä **siviilioikeudellisen kanteen**, jossa vaadit tilanteen palauttamista ennalleen, vahingon korjaamista taikka rikoksesta aiheutuneiden aineellisten tai aineettomien vahinkojen korvaamista. Tällöin sinua edustavat asianajaja, joka ajaa asiaasi, ja syyttäjä, joka edustaa sinua virallisesti menettelyssä.

Jos tutkinta päätetään keskeyttää, syyttämättäjäättämispäätöksestä ilmoitetaan rikoksen välittömille uhreille, jotka ovat tehneet rikosilmoituksen, sekä muille rikoksen välittömille uhreille, joiden henkilöllisyys ja kotiosoite ovat tiedossa. Jos henkilö on kuollut tai kadonnut rikoksen välittömänä seurauksena, asiasta tiedotetaan rikoksen välillisille uhreille.

Mikä on virallinen roolini oikeudenkäynnissä? Olenko esimerkiksi uhri, todistaja, asianosainen vai toissijaista syyteoikeutta käyttävä asianomistaja? Voinko valita roolini itse?

Rikoksen uhrina sinulla on rikosoikeudellisessa menettelyssä oikeus

nostaa syyte ja siviilioikeudellinen kanne voimassa olevassa rikoslainsäädännössä säädetyllä tavalla

saapua tutkinnasta vastaavien viranomaisten kuultavaksi ja esittää niille todisteita ja tosiseikkojen selvittämisen kannalta olennaisia tietoja.

Erilaisia mahdollisia roolejasi oikeusjärjestelmässä ovat seuraavat:

Välitön tai välillinen uhri: rikosilmoituksen perusteella tai pyydyttyäsi oikeutta päästä rikosten uhreja auttaviin ja tukeviin yksikköihin ennen rikosilmoituksen tekemistä, edellyttäen ettei yksikköihin pääsy edellytä rikosilmoituksen tekemistä.

Todistaja: edellyttää rikosilmoitusta. Osallistut menettelyyn vastaanotettuasi haasteen, jossa sinut kutsutaan todistamaan.

Asianomistaja: kun päätät olla henkilökohtaisesti mukana prosessissa **asianomistajana** ja nostat asianomistajasyytteen rikoksentehtäjä vastaan (osittain virallisen syytteen alaiset rikokset ja asianomistajarikokset) ennen syytekirjelmän laatimista eli ennen suullisen käsittelyn aloittamista, paitsi jos on kyse alaikäistä vastaan käytävästä rikosoikeudellisesta menettelystä.

Kantaja: kun päätät yleisesti nostaa rikosoikeudellisessa menettelyssä siviilioikeudellisen kanteen eli vaadit tilanteen palauttamista ennalleen, vahingon korjaamista taikka rikoksesta aiheutuneiden aineellisten tai aineettomien vahinkojen korvaamista.

Yleensä voit osallistua istuntoihin, vaikka ne käytäisiin suljettuina ovin. Sinulla on ainoastaan velvollisuus toimia todistajana.

Mitkä ovat oikeuteni ja velvollisuuteni tässä roolissa?

Jos olet joutunut rikoksen **uhriksi**, sinulla on yleisesti oikeus saada suojelua, tietoa, tukea ja apua heti, kun otat yhteyttä viranomaisiin. Sinulla on mahdollisuus käyttää viranomaisten tarjoamia tukipalveluja jo ennen varsinaisen rikosilmoituksen tekemistä.

Voit pyytää viranomaisia ohjaamaan sinut rikosuhrien tukikeskukseen, jossa saat maksutonta ja luottamuksellista apua, vaikkeet olisi tehnyt vielä rikosilmoitusta.

Voit myös ottaa haluamasi henkilön mukaan jo ensitapaamiseen viranomaisten kanssa.

Rikoksen uhrina sinulla on lisäksi oikeus saada tietoa jo ennen rikosilmoituksen tekemistä. Sinulle on kerrottava kaikista rikosilmoituksen tekemisen jälkeisistä toimista, ja sinulla on oikeus tulla kuulluksi niiden yhteydessä. Sinulla on myös tarvittaessa oikeus laissa tunnustettujen viittomakielten tulkkaukseen sekä muihin viestinnän apukeinoihin.

Kaiken sinulle annettavan suullisen ja kirjallisen tiedon on oltava selkeää, yksinkertaista ja helposti ymmärrettävää. Tiedon antamisessa on otettava huomioon henkilökohtaiset ominaisuutesi ja tarpeesi, etenkin jos sinulla on jokin kehitys- tai aistivamma tai olet alaikäinen.

Uhrina sinulla on oikeus saada tietoa lähinnä seuraavista:

käytettävissä olevat tukitoimenpiteet (terveydenhuollon ja psykologin palvelut sekä konkreettinen apu) sekä miten näitä voi saada. Viimeksi mainittuihin kuuluvat tiedot mahdollisuuksista käyttää tarvittaessa tilapäismajoitusta;

oikeus tehdä rikosilmoitus ja tarvittaessa syytteen nostamisen menettely ja oikeus esittää todisteita tutkinnasta vastaaville viranomaisille;

menettely neuvonnan ja oikeusavun hankkimiseksi ja tarvittaessa edellytykset, joiden täytyessä oikeusapua voi saada maksutta;

mahdollisuus hakea suojelua ja tarvittaessa menettely suojelun saamiseksi;

korvaukset, joihin sinulla voi olla oikeus, ja tarvittaessa menettely korvausten vaatimiseksi;

käytettävissä olevat tulkkaus- ja käännöspalvelut;

käytettävissä olevat viestinnän apukeinot ja tukipalvelut;

menettelyt, joiden avulla voit käyttää oikeuksiasi, jos asut muualla kuin Espanjassa;

muutoksenhakukeinot, jos pidät päätöksistä oikeuksiasi vastaisina;

menettelyn kulusta vastaavan viranomaisen yhteystiedot sekä keinot pitää siihen yhteyttä;

käytettävissä olevat sovittelumenettelyt, jos sovittelu on lain mukaan tässä tapauksessa mahdollista;

tilanteet, joissa sinulla on oikeus oikeudenkäyntikulujen palauttamiseen, ja miten palauttamista haetaan;

oikeus pyytää tietoa menettelyssä tehtävistä päätöksistä, kuten päätöksestä olla aloittamatta rikosoikeudellista menettelyä tai menettelyn päättävästä tuomiosta.

Rikosprosessiin liittyvän asemasi vuoksi voit olla yleensä läsnä istunnoissa, vaikka ne käytäisiin suljettuina ovin. Sinulla on velvollisuus toimia ainoastaan todistajana.

Jos olet rikoksen uhri etkä ole ollut henkilökohtaisesti mukana rikosoikeudellisessa menettelyssä, sinulle ilmoitetaan oikeudenkäyntiaika ja -paikka.

Päätehtäväsi on antaa todistajanlausunto. Jotta oikeudenkäynnin paikka ja aika voidaan ilmoittaa sinulle, sinun on ilmoitettava mahdollisista osoitteenmuutoksista menettelyn aikana.

Voit olla henkilökohtaisesti läsnä menettelyssä **asianomistajana** ennen syytekirjelmän laatimista eli ennen suullisen käsittelyn aloittamista, paitsi jos kyse on rikosoikeudellisesta menettelystä, jossa syytetty on alaikäinen. Sinua edustavat asianajaja, joka ajaa asiaasi, ja syyttäjä, joka edustaa sinua virallisesti menettelyssä.

Jos olet asianomistaja, asianajajallasi on oikeus tutustua pöytäkirjaan ja muihin asiaan liittyviin asiakirjoihin, ja hänellä on muitakin samankaltaisia oikeuksia kuin syyttäjällä:

oikeus pyytää lupa lisätodisteiden esittämiseen

oikeus esittää uusia todistajia tai asiantuntijoita asian tueksi

oikeus ehdottaa vastakkain kuulemista jne.

Jos syytetty tuomitaan, tuomioistuin voi määrätä syytetyn korvaamaan sinulle seuraavat kustannukset: asianajo- ja syytekustannukset, asiantuntijakustannukset, rekisteritodistukset ja notaarin antamat asiakirjat yms.

Todistajana sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen, jollet osaa espanjaa tai asiaankuuluvan itsehallintoalueen kieltä. Sinulla ei ole kuitenkaan mahdollisuutta saada käännöksiä asiakirjoista. Näköyhteyttä syytetyn kanssa on yleensä hankala välttää eikä useimmissa tuomioistuimissa ole pelkästään todistajille varattuja odotustiloja. Jos olet joutunut seksuaalisen väkivallan uhriksi, voit kuitenkin

saada istuntosaliin sermit tai antaa lausuntonsi videoneuvottelussa.

Jos aiot todistaa ja olet vaarassa, tuomioistuimen presidentti voi määrätä istunnon pidettäväksi suljetuin ovin moraalinen, yleisen järjestyksen tai sinun ja/tai perheesi suojelemiseksi. Asianomistajana voit vaatia asian käsittelyä suljetuin ovin.

Jos sinut haastetaan todistamaan ja tuomari katsoo sinun olevan vakavassa vaarassa tai vaaran kohdistuvan vapauteesi, omaisuuteesi tai perheeseesi, hän voi toteuttaa jonkin seuraavista toimista:

Henkilöllisyytesi, osoitteesi, ammattisi ja työpaikkasi pidetään salassa eikä niitä tuoda menettelyssä esille.

Estetään näkemästä sinua tuomioistuimessa, ja ilmoitetaan tuomioistuimen prosessiosoitteeksi.

Estetään kuvasi tallentaminen missä tahansa muodossa.

Määrätään poliisi suojelemaan sinua menettelyn aikana ja sen jälkeen.

Järjestetään sinulle kuljetus tuomioistuimeen virka-autoilla.

Sijoitetaan sinut poliisin vartioimaan odotustilaan tuomioistuimessa.

Erityisissä olosuhteissa sinulle annetaan uusi henkilöllisyys ja taloudellista tukea asuinpaikan ja työpaikan vaihtoa varten.

Jos olet alaikäinen, estetään näköyhteys syytettynä jollakin käytettävissä olevalla teknisellä keinolla. Myös kasvotusten kohtaamista rajoitetaan. Jos sinulla on eturistiriita laillisiin edustajiisi nähden, eikä etusi asianmukaista toteutumista voida tämän vuoksi taata tutkinnan tai rikosprosessin aikana tai jos ristiriita liittyy jompaankumpaan vanhempaasi eikä toinen vanhempi esimerkiksi pysty asianmukaisesti edustamaan tai avustamaan sinua, syyttäjän on pyydettävä tuomaria tai tuomioistuinta nimeämään sinulle edunvalvoja, jonka tehtävänä on edustaa sinua tutkinnassa ja rikosoikeudellisessa menettelyssä.

Jos olet ulkomaalainen, sinulla on mahdollisuus maksuttomaan tulkkaukseen, ellei osaa espanjaa tai kyseessä olevaa itsehallintoalueen kieltä. Poliisi voi antaa sinulle rikosilmoituksen tekemistä varten lomakkeen äidinkielelläsi tai järjestää puhelintulkkauksen tai tulkin paikan päälle. Tuomioistuimilla on tulkkauspalvelu, jota koordinoidaan rikosuhrien tukikeskusten kanssa.

Jos haluat nostaa rikosoikeudellinen menettelyn yhteydessä siviilioikeudellinen kanteen, sinun on oltava henkilökohtaisesti paikalla asianajajan tai syyttäjän läsnä ollessa, kun sinulle kerrotaan oikeuksistasi, ja aina ennen syytekirjelmän käsittelyä. Tällöin sinua edustavat asianajaja, joka ajaa asiaasi, ja syyttäjä, joka edustaa sinua virallisesti menettelyssä.

Jos saat jotain tukea tai avustusta uhrin asemassa ja sinuun kohdistetaan jokin laissa säädetty suojelutoimenpide, sinulla on **velvollisuus** palauttaa mainittu tuki tai avustus, jos kyseessä on väärä ilmianto tai rikoksen lavastaminen. Lisäksi sinulla on **velvollisuus** korvata hallinnolle tunnustamis-, suojelu- ja tukitoimenpiteistä sekä saamistasi palveluista aiheutuneet kustannukset. Tämän lisäksi sinulla voi olla muitakin asiaan liittyviä siviili- tai rikosoikeudellisia vastuita.

Voinko osallistua oikeudenkäyntiin tai antaa lausumia? Millä edellytyksillä?

Rikosprosessiin liittyvän asemasi lisäksi voit olla yleensä läsnä istunnoissa, vaikka ne käytäisiin suljetuin ovin. Sinulla on velvollisuus toimia ainoastaan todistajana.

Voit käyttää rikosuhrien tukikeskuksen palveluita myös silloin, kun osallistut oikeudenkäyntiin.

Jos olet rikoksen uhri etkä ole ollut henkilökohtaisesti mukana rikosoikeudellisessa menettelyssä, sinulle ilmoitetaan oikeudenkäynnin aika ja paikka.

Päätehtäväsi on antaa todistajanlausunto. Jotta oikeudenkäynnin paikka ja aika voidaan ilmoittaa sinulle, sinun on ilmoitettava mahdollisista osoitteenmuutoksista menettelyn aikana.

Voit olla henkilökohtaisesti mukana menettelyssä **asianomistajana** ennen syytekirjelmän laatimista eli ennen suullisen käsittelyn aloittamista, ellei kyse ole rikosoikeudenkäynnistä, jossa syytetty on alaikäinen. Sinua edustavat asianajaja, joka ajaa asiaasi, ja syyttäjä, joka edustaa sinua virallisesti menettelyssä.

Jos olet asianomistaja, asianajajallasi on oikeus tutustua pöytäkirjaan ja muihin asiaan liittyviin asiakirjoihin, ja hänellä on muitakin samankaltaisia oikeuksia kuin syyttäjällä:

oikeus pyytää lupa lisätodisteiden esittämiseen

oikeus esittää uusia todistajia tai asiantuntijoita tuekseen

oikeus ehdottaa vastakkain kuulemista jne.

Jos syytetty tuomitaan, tuomioistuin voi määrätä hänet korvaamaan sinulle seuraavat kustannukset: asianajo- ja syytekustannukset, asiantuntijakustannukset, rekisteritodistukset ja notaarin antamat asiakirjat yms.

Todistajana sinulla on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen, jollei osaa espanjaa tai asiaankuuluvan itsehallintoalueen kieltä. Sinulla ei ole kuitenkaan mahdollisuutta saada käännöksiä asiakirjoista. Näköyhteyttä syytetyn kanssa on yleensä hankala välttää eikä tuomioistuimissa ole pelkästään todistajille varattuja odotustiloja. Jos olet joutunut seksuaalisen väkivallan uhriksi, voit kuitenkin

saada istuntosaliin sermit tai

todistaa videoneuvottelun välityksellä.

Jos aiot todistaa ja olet vaarassa, tuomioistuimen presidentti voi määrätä istunnon pidettäväksi suljetuin ovin moraalinen tai yleisen järjestyksen turvaamiseksi tai sinun ja/tai perheesi suojelemiseksi. Asianomistajana voit vaatia asian käsittelyä suljetuin ovin.

Jos sinut haastetaan todistamaan ja tuomari katsoo sinun tai vapautesi, omaisuutesi tai perheesi olevan vakavassa vaarassa, hän voi toteuttaa jonkin seuraavista toimista:

Henkilöllisyytesi, osoitteesi, ammattisi ja työpaikkasi pidetään salassa eikä niitä tuoda menettelyssä esille.

Estetään näkemästä sinua tuomioistuimessa, ja ilmoitetaan tuomioistuimen prosessiosoitteeksi.

Estetään kuvasi tallentaminen missä tahansa muodossa.

Määrätään poliisi suojelemaan sinua menettelyn aikana ja sen jälkeen.

Järjestetään sinulle kuljetus tuomioistuimeen virka-autoilla.

Sijoitetaan sinut tuomioistuimessa poliisin vartioimaan odotustilaan.

Erityisissä olosuhteissa sinulle annetaan uusi henkilöllisyys ja taloudellista tukea asuinpaikan ja työpaikan vaihtoa varten.

Jos olet alaikäinen, estetään näköyhteys syytettynä jollakin käytettävissä olevalla teknisellä keinolla. Myös kasvotusten kohtaamista rajoitetaan. Jos sinulla on eturistiriita laillisten edustajiesi kanssa eikä etusi asianmukaista toteutumista voida tämän vuoksi taata tutkinnan tai rikosprosessin aikana tai jos ristiriita liittyy jompaankumpaan vanhempaasi eikä toinen vanhempi pysty asianmukaisesti hoitamaan edustamiseen tai avustamiseen liittyviä tehtäviään, syyttäjän on pyydettävä tuomaria tai tuomioistuinta nimeämään sinulle edunvalvoja, jonka tehtävänä on edustaa sinua tutkinnassa ja rikosoikeudellisessa menettelyssä.

Jos olet ulkomaalainen, sinulla on mahdollisuus maksuttomaan tulkkaukseen, ellei osaa espanjaa tai kyseessä olevaa itsehallintoalueen kieltä.

Tuomioistuimilla on tulkkauspalvelu, jota koordinoidaan rikosuhrien tukikeskusten kanssa.

Mitä tietoja saan oikeudenkäynnin aikana?

Sinulla on oikeus saada pyynnöstä tieto oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja -paikasta sekä rikoksentehtävää vastaan nostetun syytteen sisällöstä ja seuraavista päätöksistä:

päätös rikosoikeudellisen menettelyn aloittamatta jättämisestä

menettelyn päätteeksi annettava tuomio

päätös rikoksentehtävän vankeusrangaistuksesta ja vankilasta vapautumisesta tai mahdollisesta karkaamisesta

päätökset henkilökohtaisten turvaamistoimien toteuttamisesta ja aiemmin toteutettujen turvaamistoimien muuttamisesta, kun niiden tarkoituksena on ollut turvallisuutesi takaaminen

kaikkien oikeusviranomaisten tai rikosseuraamusviranomaisten päätökset, jotka vaikuttavat väkivalloin tai uhkaamalla tehdyistä rikoksista tuomittuihin henkilöihin ja joista saattaa aiheutua vaaraa turvallisuudellesi

päätökset, jotka edellyttävät osallistumistasi uhrina tuomion täytäntöönpanoon ja jotka määrätään rikosseuraamusten alalla, kuten päätökset, jotka koskevat tuomitun luokittelamista kolmannen asteen vangiksi (avovanki), rangaistuksen lieventämistä, poistumislupaa tai ehdonalaista vapautta.

Esittäessäsi hakemuksen edellä mainittujen päätösten ilmoittamisesta sinun on ilmoitettava sähköpostiosoite tai, jos sähköpostiosoitetta ei ole, kotiosoite tai muu postiosoite, johon viranomaisen voi lähettää tiedonannot ja ilmoitukset.

Jos sinulla ei ole sähköpostiosoitetta, ilmoitukset toimitetaan antamaasi osoitteeseen poikkeuksellisesti tavanomaisena postilähettyksenä.

Jos olet Espanjan kansalainen ja asut Euroopan unionin ulkopuolella eikä sinulla ole sähköpostiosoitetta eikä postiosoitetta, johon ilmoitukset voitaisiin lähettää, ne lähetetään asuinmaasi Espanjan-lähetystöön tai -konsulaattiin tiedoksiannettavaksi.

Vastaanottamiisi ilmoituksiin sisältyy vähintään päätöksen päätösosa ja lyhyt tiivistelmä päätöksen oikeudellisista perusteluista.

Jos olet osallistunut menettelyyn henkilökohtaisesti uhrin ominaisuudessa, päätökset ilmoitetaan syyttäjälle ja myös sinulle ilmoittamaasi sähköpostiosoitteeseen.

Voit ilmaista milloin tahansa, ettet halua saada enää tietoa edellä mainituista päätöksistä. Tällöin esittämäsi hakemus raukeaa.

Jos olet pyytänyt ohjaamista rikosuhrien tukikeskukseen tai saat tukea joltakin näistä tukikeskuksista, sinulla on oikeus saada menettelyn kulusta vastaavan viranomaisen yhteystiedot sekä tieto keinoista, joilla ottaa siihen yhteyttä. Sinulla on oikeus saada tieto myös oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja paikasta sekä rikoksentehtävää vastaan nostetun syytteen sisällöstä.

Jos olet joutunut sukupuoleen perustuvan väkivaltarikoksen uhriksi, sinulla on oikeus saada tietoa ilman eri pyyntöä väkivallantehtävään kohdistuvan menettelyn etenemisestä ja toteutetuista turvaamistoimista. Voit myös ilmoittaa milloin tahansa, ettet halua saada tällaisia tietoja.

Voinko saada asiakirja-aineistoon sisältyviä asiakirjoja tutustuttavaksi?

Jos olet asianomistaja, asianajajallasi on oikeus tutustua tiivistelmään sekä muihin asiassa esitettyihin asiakirjoihin.

Asianajajien päivittäiseen toimintaan kuuluu oikeudenkäyntiä koskeviin tietoihin ja asiakirjoihin tutustuminen erityisesti siinä tapauksessa, ettei hänen päämiehensä ole oikeudenkäynnin osapuoli.

Espanjan lainsäädännön mukaan läsnä olevat osapuolet voivat saada tietoa menettelyn etenemisestä ja osallistua kaikkiin prosessitoimiin.

Päivitetty viimeksi: 12/03/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhailaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

Voinko valittaa tuomiosta?

Jos syytetty on todettu syyttömäksi, et voi hakea tuomioon muutosta, ellei ole osallistunut menettelyyn asianomistajana.

Jos olet osallistunut menettelyyn henkilökohtaisesti asianomistajana, voit

hakea tuomioon muutosta 10 päivän kuluessa sen tiedoksiantamisesta. Valitusperusteita on erilaisia, ja todisteet voidaan ottaa uudelleen tarkasteluun valituksen perusteella. Tällöin on kyse tavanomaisesta muutoksenhausta.

tehdä kassaatiovalituksen viiden päivän kuluessa tuomion tiedoksiantamisesta. Valitusperusteena on lain tai perustuslain rikkominen tai muotovirhe. Tällöin on kyse ylimääräisestä muutoksenhausta.

Yksityisoikeudellisen menettelyn asianosaisena voit tehdä kassaatiovalituksen ainoastaan vahingonkorvaukseen liittyvistä seikoista.

Jos olet tehnyt ensin tavanomaisen valituksen, voit tehdä jatkovalituksena kassaatiovalituksen. Kassaatiovalituksen ratkaisee Espanjan korkein oikeus (*Tribunal Supremo*).

Rikosuhrien tukikeskus (*Oficina de Asistencia a las Víctimas del delito*) antaa tietoa siitä, millaisen valituksen voit tehdä tuomiosta, jota pidät oikeuksiesi vastaisena.

Mitä oikeuksia minulla on tuomion antamisen jälkeen?

Sinulla on oikeus saada pyynnöstä tieto seuraavista:

päätös rikosoikeudellisen menettelyn aloittamatta jättämisestä

menettelyn päätteeksi annettava tuomio

päätös rikoksentehtävän vankeusrangaistuksesta tai vankilasta vapautumisesta sekä mahdollisesta karkaamisesta

päätökset henkilökohtaisten turvaamistoimien toteuttamisesta ja aiemmin toteutettujen turvaamistoimien muuttamisesta, kun niiden tarkoituksena on ollut turvallisuutesi takaaminen

oikeusviranomaisten tai rikosseuraamusviranomaisten päätökset, jotka koskevat väkivaltaa tai uhkausta käyttämällä tehdyistä rikoksista tuomittuja henkilöitä ja joista saattaa aiheutua vaaraa turvallisuudellesi

päätökset, jotka edellyttävät osallistumistasi tuomion täytäntöönpanoon ja jotka liittyvät vankeusasioihin, kuten päätökset, jotka koskevat tuomitun luokittelamista kolmannen asteen vangiksi (avovanki), rangaistuksen lieventämistä, poistumislupaa tai ehdonalaista vapautta.

Tuomion täytäntöönpanon aikana tärkein oikeutesi on saada tietoa syytetyn tuomitsemisesta. Tietoa tuomitun vankilasta vapautumisesta pidetään yleensä yksityisyyden suojan piiriin kuuluvana, eikä siitä voida ilmoittaa sinulle.

Poikkeustapauksessa, jos kyseessä on ollut seksuaalinen väkivaltarikos, saat uhrina tiedon syytetyn tilanteesta ja tuomion suorittamisesta, jos suojelumääräys tai lähestymiskielto on voimassa.

Jos olet käyttänyt toissijaista syyteoikeutta asianomistajana, voit vaikuttaa syytetyn vankeusrangaistuksen määräämiseen ehdollisena. Alle kahden vuoden vankeusrangaistus voidaan määrätä ehdollisena. Jos tuomittu ei tee uutta rikosta tietyllä koeajan kuluessa, rangaistus katsotaan suoritetuksi. Tuomioistuinn päätää tuomion ehdollisuudesta, ja tuomari kuulee sinua ennen päätöstään.

Rikosuhrien tukikeskukset antavat tietoa siitä, mitä mahdollisuuksia sinulla on uhrina vaikuttaa rikosseuraamuksen täytäntöönpanoon, ja toteuttavat tarvittavat tukitoimet, jotta voit käyttää laissa sinulle säädettyjä oikeuksia.

Jos olet joutunut terrorismirikoksen uhriksi, valtakunnallisen ylioikeuden (*Audiencia Nacional*) alainen terrorismirikosten uhrien tukikeskus (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo*) antaa sinulle kaikki tarvittavat tiedot rikosseuraamuksen täytäntöönpanoon liittyvistä seikoista siihen asti, kun rangaistus on suoritettu kokonaisuudessaan. Tämä koskee erityisesti tilannetta, jossa tuomittu vapautuu vankilasta tai pääsee ehdonalaiseen vapauteen.

Onko minulla oikeus saada tukea tai suojelua tuomion antamisen jälkeen? Miten kauan?

Jos tuomio pannaan täytäntöön, suojeluasi voidaan tarvittaessa jatkaa tuomarin päätöksellä. Voit saada suojelua poliisilta. Erityistapauksissa voit saada uuden henkilöllisyyden ja taloudellista tukea asuinpaikan tai työpaikan vaihtoa varten.

Muun muassa seksuaaliseen tai lähisuuhdeväkivaltaan perustuvien rikosten yhteydessä voit pyytää suojelumääräystä, joka asetetaan määräajaksi oikeusviranomaisen päätöksellä.

Suojelumääräystä voi pyytää suoraan oikeus- tai syyttäväviranomaiselta tai lainvalvontaviranomaisilta, rikosuhrien tukikeskuksesta tai julkishallinnon sosiaalipalveluista tai tukikeskuksista.

Suojelumääräyksen saaja nauttii kokonaisvaltaista suojelua, joka käsittää laissa säädetty siviili- ja rikosoikeudelliset turvaamistoimet sekä lakisäätteiset sosiaaliavun ja sosiaalisen suojelun toimenpiteet.

Suojelumääräyksen antaminen merkitsee sitä, että viranomaisilla on jatkuva velvollisuus ilmoittaa sinulle tutkinnan kohteena olevan tai syytetyn henkilön tilanteesta sekä toteutettujen turvaamistojen laajuudesta ja voimassaolosta. Sinut pidetään koko ajan tasalla erityisesti epäillyn väkivallantekijän rikosseuraamustilanteesta. Tätä varten suojelumääräyksestä annetaan tieto rikosseuraamusviranomaisille.

Sinua voidaan suojella myös määräämällä rikosentekijälle erilaisia turvallisuuteen liittyviä seuraamuksia tai kieltoja (kuten lähestymiskielto, vanhempainoikeuksien tai lapsen huoltajuuden menettäminen ja aseiden hallussapitokielto). Lisäksi tuomari voi kieltää ehdolliseen vankeusrangaistukseen tuomittua menemästä tiettyihin paikkoihin tai lähestymästä sinua tai määrätä tämän osallistumaan erilaisiin kuntoutusohjelmiin.

Uhrina sinulla on oikeus

a) vaatia, että ehdonalaiseen vapauteen pääsevälle vangille määrätään laissa säädettyjä kieltoja tai käyttäytymissääntöjä, joita pidetään turvallisuutesi takaamiseksi välttämättöminä, kun vanki on tuomittu sellaisista teoista, joista voisi kohtuullisesti arvioituna aiheutua sinulle vaaraa.

b) antaa tuomarille tai tuomioistuimelle kaikki tiedot, jotka ovat olennaisia päätettäessä määrätyn rangaistuksen täytäntöönpanosta, rikoksesta johtuvasta siviilioikeudellisesta vahingonkorvausvastuusta tai menettämisestä.

Rikosuhrien tukikeskukset tekevät yhteistyötä ja koordinoivat toimintaansa niiden elinten, laitosten ja yksiköiden kanssa, jotka voivat osallistua uhrien auttamiseen (tuomioistuimet, syyttäjälaitos, viralliset turvallisuusjoukot), erityisesti silloin kun uhri on haavoittuvassa asemassa ja erityisen altis joutumaan uudelleen uhriksi. Samoin jos tarvitset uhrina erityisiä suojelutoimenpiteitä, tilanteesi arvioidaan sen määrittämiseksi, mitä suojelu-, apu- ja tukitoimenpiteitä sinulle on annettava. Näitä voivat olla

psykologin tuki tai apu rikoksesta aiheutuneiden seurauksien käsittelemiseksi sinulle parhaiten sopivin psykologian menetelmin tukihenkilö oikeudenkäynnin ajaksi

tieto saatavilla olevasta psykososiaalisesta avusta ja muusta tuesta sekä pyydettyä ohjaamista näiden piiriin erityiset tukitoimenpiteet, jotka voivat olla välttämättömiä, jos uhrilla on erityisiä suojelutarpeita ohjaaminen erityisiin tukipalveluihin.

Miten kauan?

Tuomioistuimen määräämät suojelutoimenpiteet ovat määräaikaista ja voimassa oikeusviranomaisen päätöksessä vahvistetun mukaisesti.

Rikosuhrien tukikeskus seuraa tilannettasi uhrina – etenkin jos olet haavoittuvassa asemassa – koko rikosprosessin ajan sekä riittävän pitkään prosessin päättymisen jälkeen riippumatta siitä, ovatko rikosentekijän henkilöllisyys ja prosessin tulos tiedossa.

Mitä tietoja minulle annetaan, jos syytetty tuomitaan?

Tuomion täytäntöönpanon aikana tärkein oikeutesi on saada tieto syytetyn tuomitsemisesta. Tietoa tuomitun vankilasta vapautumisesta pidetään yleensä yksityisyyden suojan piiriin kuuluvana, eikä siitä voida ilmoittaa sinulle.

Poikkeustapauksessa, jos kyseessä on ollut sukupuoleen perustuva väkivalta, saat uhrina tiedon syytetyn tilanteesta ja tuomion suorittamisesta, jos suojelumääräys tai lähestymiskielto on voimassa, paitsi jos ilmoitat, ettei halua saada mitään ilmoitusta näistä asioista.

Rikosuhrien tukikeskukset antavat tietoa siitä, mitä mahdollisuuksia sinulla on uhrina vaikuttaa rikosseuraamuksen täytäntöönpanoon, ja toteuttavat tarvittavat tukitoimet, jotta voi käyttää laissa sinulle säädettyjä oikeuksia.

Jos olet joutunut terrorismirikoksen uhriksi, valtakunnallisen ylioikeuden alainen terrorismirikosten uhrien tukikeskus antaa sinulle kaikki tarvittavat tiedot rikosseuraamuksen täytäntöönpanoon liittyvistä seikoista siihen asti, kun tuomio on suoritettu kokonaisuudessaan. Tämä koskee erityisesti tilannetta, jossa tuomittu vapautuu vankilasta tai pääsee ehdonalaiseen vapauteen.

Saanko tiedon rikosentekijän vapautumisesta (ennen määräaikaista tapahtuva vapauttaminen tai ehdonalaisten vapaus) tai pakenee vankilasta?

Sinulla on oikeus saada tieto muun muassa seuraavista päätöksistä, jos olet esittänyt tätä koskevan pyynnön:

päätös rikosentekijän vankeusrangaistuksesta tai vankilasta vapautumisesta tai mahdollisesta karkaamisesta

kaikkien oikeusviranomaisten tai rikosseuraamusviranomaisten päätökset, jotka vaikuttavat väkivalloin tai uhkaamalla tehdyistä rikoksista tuomittuihin henkilöihin ja joista saattaa aiheutua vaaraa turvallisuudellesi

päätökset, jotka edellyttävät osallistumistasi tuomion täytäntöönpanoon ja jotka määrätään rikosseuraamusten alalla, kuten päätökset, jotka koskevat esimerkiksi tuomitun luokittelusta kolmannen asteen vangiksi (avovanki), rangaistuksen lieventämistä, poistumislupaa tai ehdonalaista vapautta.

Rikosuhrien tukikeskukset antavat tietoa siitä, mitä mahdollisuuksia sinulla on uhrina vaikuttaa rikosseuraamuksen täytäntöönpanoon, ja toteuttavat tarvittavat tukitoimet, jotta voi käyttää laissa sinulle säädettyjä oikeuksia.

Jos olet joutunut terrorismirikoksen uhriksi, valtakunnallisen ylioikeuden alainen terrorismirikosten uhrien tukikeskus antaa sinulle kaikki tarvittavat tiedot rikosseuraamuksen täytäntöönpanoon liittyvistä seikoista siihen asti, kun tuomio on suoritettu kokonaisuudessaan. Tämä koskee erityisesti tilannetta, jossa tuomittu vapautuu vankilasta tai pääsee ehdonalaiseen vapauteen.

Voinko vaikuttaa vapautumista tai ehdonalaista vapautta koskeviin päätöksiin?

Rikoksen uhrina sinulla on oikeus

vaatia, että ehdonalaiseen vapauteen pääsevälle vangille määrätään laissa säädettyjä kieltoja tai käyttäytymissääntöjä, joita pidetään turvallisuutesi takaamiseksi välttämättöminä, kun vanki on tuomittu sellaisista teoista, joista voisi kohtuullisesti arvioituna aiheutua uhrille vaaraa

antaa tuomarille tai tuomioistuimelle kaikki tiedot, jotka ovat olennaisia päätettäessä määrätyn rangaistuksen täytäntöönpanosta, rikoksesta johtuvasta siviilioikeudellisesta vahingonkorvausvastuusta tai menetetyksi tuomitsemisesta.

Rikosuhrien tukikeskukset antavat tietoa siitä, mitä mahdollisuuksia sinulla on uhrina vaikuttaa rikosseuraamuksen täytäntöönpanoon, ja toteuttavat tarvittavat tukitoimet, jotta voit käyttää laissa sinulle säädettyjä oikeuksia.

Jos olet joutunut terrorismirikoksen uhriksi, valtakunnallisen ylioikeuden alainen terrorismirikosten uhrien tukikeskus antaa sinulle kaikki tarvittavat tiedot rikosseuraamuksen täytäntöönpanoon liittyvistä seikoista siihen asti, kun tuomio on suoritettu kokonaisuudessaan. Tämä koskee erityisesti tilannetta, jossa tuomittu vapautuu vankilasta tai pääsee ehdonalaiseen vapauteen.

Voinko esimerkiksi antaa lausuman tai valittaa päätöksestä?

Jos olet pyytänyt, että sinulle annetaan tiedoksi tietyt rikosseuraamusasioihin liittyvät päätökset, jotka koskevat esimerkiksi tuomitun luokittelamista kolmannen asteen vangiksi (avovanki), rangaistuksen lieventämistä, poistumislupaa tai ehdonalaista vapautta, voit valittaa kyseisistä päätöksistä, vaikkeet olisi osallistunut menettelyyn henkilökohtaisesti. Tällöin sinun on ilmoitettava toimivaltaisen tuomioistuimen kirjaajalle viiden päivän kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta, että haluat valittaa päätöksestä, ja valitus on jätettävä 15 päivän kuluessa kyseisestä tiedoksiannosta. Valituksen tekemiseen ei välttämättä tarvita asianajajaa.

Jos haluat valittaa tuomitun mahdollisesta luokittelemisesta kolmannen asteen vangiksi, sinuun kohdistuneen rikoksen on oltava jokin seuraavista: murha

raskaudenkeskeytys

ruumiinvamman aiheuttaminen

vapaudenriisto

kiduttaminen tai moraaliseen koskemattomuuteen kohdistuva rikos

seksuaaliseen itsemääräämisoikeuteen kohdistuva rikos

väkivalloin tai uhkaamalla tehty ryöstö

terrorismirikos

ihmiskauppa.

Ennen kuin rikosseuraamusviranomaisen antaa jonkin edellä mainituista päätöksistä, sinulle ilmoitetaan asiasta, jotta voit esittää tarpeelliseksi katsomasi huomautukset viiden päivän kuluessa. Tämä edellyttää, että olet pyytänyt saada tiedon kyseisistä päätöksistä.

Rikosuhrien tukikeskus antaa sinulle tarvitsemasi tiedot siitä, millaisen valituksen voit tehdä päätöksestä, jota pidät oikeuksiesi vastaisena.

Päivitetty viimeksi: 12/03/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännoöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

4 - Korvaus

Miten voin vaatia rikosentekijältä vahingonkorvausta? (esim. erillisellä oikeudenkäynnillä, vahingonkorvauskanteella tai liitännäismenettelyllä)

Asianomistajana voit esittää siviilioikeudellisen vahingonkorvausvaatimuksen rikosasian käsittelyn yhteydessä. Voit myös lykätä vaatimuksen esittämistä siihen asti, kun rikosoikeudellinen menettely on päättynyt. Jos molemmat asiat käsitellään erikseen, vahingonkorvausvaatimus voidaan käsitellä vasta, kun rikosoikeudenkäynti on päättynyt.

Voit osallistua menettelyyn henkilökohtaisesti ainoastaan vahingonkorvausasian kantajana, jolla ei ole erityisasemaa rikosoikeudenkäynnissä. Ellet esitä vahingonkorvausvaatimusta itse, syyttäjä voi esittää sen puolestasi. Jos tuomioistuin toteaa syytetyt syyttömäksi tai ei määrää vahingonkorvausta, voit vaatia korvausta nostamalla erillisen siviilioikeudellisen kanteen.

Syytetyt siviilioikeudellinen vahingonkorvausvastuu käsittää tilanteen palauttamisen ennalleen, vahingon korjaamisen ja korvauksen sinulle ja myös puolisollesi ja lapsillesi aiheutuneista vahingoista.

Voit saada korvausta myös valtiolta.

Rikosuhrien tukikeskukset (*Oficina de Asistencia a las Víctimas del delito*) auttavat rikosten uhreja rajatylittävissä tilanteissa, esimerkiksi kun uhri asuu vakituisesti Espanjassa, mutta rikos on tapahtunut toisessa EU-maassa. Jos kyseessä on terrorismirikos rajatylittävässä tilanteessa, viranomaisapua antaa terrorismin uhrien tukemisesta vastaava sisäministeriön osasto (*Dirección General de Apoyo a Víctimas del Terrorismo*).

Mainittu viranomaisen tekee yhteistyötä muiden EU-maiden viranomaisten kanssa vahingonkorvauspäätöksen tunnustamista koskevien menettelyjen käynnistämiseksi ja läpiviemiseksi myös muiden kuin terrorismirikosten yhteydessä, jotta Espanjassa asuva rikoksen uhri saisi korvauksen valtiolta, jonka alueella rikos on tapahtunut.

Asianomistajana saat rikosuhrien tukikeskuksilta

tietoa siitä, mitä mahdollisuuksia sinulla on hakea taloudellista tukea tai korvausta, mitä menettelyjä tai lomakkeita tarvitaan, miten lomakkeet on täytettävä ja millaisia asiakirjatodisteita niihin on ehkä liitettävä yleisiä ohjeita lisätietopyyntöjen täyttämiseksi.

Lisäksi rikosuhrien tukikeskusten on apua antavana viranomaisena

välitettävä hakemuksesi ja siihen liitetyt asiakirjatodisteet sekä tilanteessasi mahdollisesti myöhemmin pyydyttävät asiakirjat rikoksen tapahtumapaikkana olleen valtion nimetyille, asiasta päättävälle viranomaiselle

tehtävä yhteistyötä asiasta päättävän viranomaisen kanssa, kun kyseinen viranomaisen päättää kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kuulla hakijaa tai muuta henkilöä.

Jos laissa säädettyä julkista tukea koskeva hakemus käsitellään hakijan tavanomaisen asuinpaikan apua antavan valtion viranomaisen kautta, asiasta päättävä viranomaisen on valtiovarainministeriön (*Ministerio de Hacienda*) henkilöstökustannuksista ja julkisen alan eläkkeistä vastaava osasto (*Dirección General de Costes de Personal y Pensiones Públicas*).

Asiasta päättävän viranomaisen on ilmoitettava sekä sinulle tuenhakijana että apua antavalle viranomaiselle seuraavista seikoista:

tukihakemuksen vastaanottaminen, menettelystä vastaava elin, päätöksen antamisen määräaika ja mahdollisesti arvio päätöksen antamisajankohdasta menettelyn päätteeksi annettava päätös.

Kun kyseessä on **terrorismirikos**, apua antavana viranomaisena toimii sisäministeriö (terrorismin uhrien tukiosasto) silloin, kun rikoksen tapahtumapaikkana on ollut muu Euroopan unionin jäsenvaltio kuin Espanja ja tavanomainen asuinpaikkasi tuenhakijana on Espanjassa. Sen kautta voit saada Espanjasta käsin sinulle kuuluvan korvauksen rikoksen tapahtumapaikkana olleelta valtiolta. Terrorismin uhrien tukiosaston on toteutettava apua antavana tai asiasta päättävänä viranomaisena samat toimet kuin valtiovarainministeriön henkilöstökustannuksista ja julkisen alan eläkkeistä vastaavan osaston.

Tuomioistuin on määrännyt rikosentekijän maksamaan minulle vahingonkorvausta. Miten voin varmistaa, että rikosentekijä maksaa korvauksen ?

Valtio maksaa tuen kokonaan tai osittain, jos rikosentekijä on todettu osittain maksukyvyttömäksi.

Valtiolla on korvausvelvollisuus sen tuen enimmäismäärään asti, joka sinulle uhrina tai edunsaajana on väliaikaisesti tai lopullisesti myönnetty niiden oikeuksien osalta, joihin voit vedota rikoksen johdosta siviilioikeudellisesti korvausvelvollista osapuolta vastaan.

Valtio voi nostaa korvausvelvollista vastaan perintäkanteen (*acción de repetición*), jossa vaaditaan myönnetyn tuen korvaamista kokonaan tai osittain.

Tällaiset kanteet käsitellään tarvittaessa hallinnollisessa pakkokeinomenettelyssä, johon turvaututaan muun muassa seuraavissa tapauksissa:

kun lopullisessa tuomiossa todetaan, ettei rikosta ole tapahtunut

kun tuen maksamisen jälkeen sekä uhri että edunsaaja ovat saaneet mitä tahansa kautta täyden tai osittaisen korvauksen aiheutuneista vahingoista tuen myöntämistä seuraavien kolmen vuoden kuluessa

kun tuki on saatu esittämällä vääriä tai tarkoituksellisesti epätäydellisiä tietoja tai toimimalla muulla tavalla vilpillisesti sekä jättämällä tarkoituksellisesti ilmoittamatta seikkoja, joiden perusteella tukihakemus voitaisiin evätä tai tuen määrää pienentää

kun tuomiossa vahvistettu korvaus on väliaikaista tukea pienempi.

Tällaisen kanteen nostaminen tapahtuu niin, että valtio osallistuu asianomaiseen rikosoikeudelliseen tai siviilioikeudelliseen menettelyyn, millä ei kuitenkaan ole vaikutusta syyttäjän ajamaan siviilioikeudelliseen kanteeseen.

Jos rikosentekijä ei maksa korvausta, voiko valtio maksaa minulle etumaksua? Millä ehdoin?

Valtio maksaa tuen kokonaan tai osittain, jos rikoksesta tuomittu henkilö on todettu osittain maksukyvyttömäksi.

Väliaikaista tukea voidaan myöntää ennen kuin tuomioistuimien antaa rikosoikeudellisen menettelyn päättävän lopullisen ratkaisunsa, jos uhrin tai edunsaajan taloudellinen tilanne on todistetusti vaikea.

Väliaikaista tukea on mahdollista hakea, jos olet tehnyt rikosilmoituksen toimivaltaisille viranomaisille tai jos rikosoikeudellinen menettely on käynnistetty viran puolesta.

Onko minulla oikeus saada korvausta valtiolta?

Voit saada korvausta valtiolta.

Espanjassa on käytössä tukijärjestelmä, joka on tarkoitettu Espanjassa tapahtuneiden tahallisten väkivaltarikosten uhreille, kun rikos on johtanut kuolemaan tai vakaviin ruumiinvammoihin taikka aiheuttanut vakavaa haittaa uhrin fyysiselle terveydelle tai mielenterveydelle. Tukea annetaan myös seksuaalirikoksen uhrille, vaikka rikos olisi tehty väkivaltaa käyttämättä.

Sinulla on lakisääteinen mahdollisuus saada taloudellista tukea, jos olet rikoksen tekohetkellä Espanjan tai muun Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen tai jos vakituinen asuinpaikkasi on Espanjassa tai olet sellaisen toisen valtion kansalainen, joka myöntää alueellaan vastaavia tukia Espanjan kansalaisille. Kuolemantapauksessa edellä mainitut kansalaisuutta tai asuinpaikkaa koskevat vaatimukset koskevat edunsaajia, eivät vainajaa.

Vakavan ruumiinvamman ja fyysiselle terveydelle tai mielenterveydelle aiheutuneen vakavan haitan johdosta tukea voivat saada **välittömät uhrin** eli henkilöt, joille vamma tai haitta on aiheutunut.

Kuolemantapauksessa edunsaajia ovat **välilliset uhrin**, joita voivat olla seuraavat:

vainajan leski, edellyttäen että puoliso ei eläneet virallisesti asumuserossa, tai henkilö, joka on elänyt vainajan kanssa vakituisesti avioliitonomaisessa suhteessa vähintään kahden vuoden ajan ennen tämän kuolemaa. Jos vainajalla ja tällaisella henkilöllä oli yhteisiä lapsia, pelkkä samassa taloudessa asuminen riittää. Välillisiksi uhreiksi luetaan myös mainittujen henkilöiden lapset, vaikkeivät nämä olisi vainajan lapsia, edellyttäen että he olivat taloudellisesti riippuvaisia vainajasta ja asuivat samassa taloudessa.

Tukea ei missään tapauksessa myönnetä tahallisesta kuolemaan johtaneesta rikoksesta tuomitulle henkilölle, jos vainaja oli:

rikosentekijän puoliso tai hänen kanssaan avioliitonomaisessa suhteessa elänyt kumppani

vainajan lapsi, joka oli taloudellisesti riippuvainen vainajasta ja asui hänen kanssaan samassa taloudessa; taloudellisesti riippuvaisiksi oletetaan alaikäiset lapset sekä täysi-ikäiset vajaanvaltaiset henkilöt

vainajan äiti tai isä, joka oli taloudellisesti riippuvainen vainajasta, kun edellä tarkoitettuja henkilöitä ei ole

myös rikoksen välittömänä seurauksena kuolleen alaikäisen vanhemmat voidaan katsoa välillisiksi uhreiksi lakisääteisen taloudellisen tuen kannalta.

Taloudelliseen tukeen oikeuttavia ruumiinvammoja ovat vammat, jotka heikentävät uhrin fyysistä koskemattomuutta, fyysistä terveyttä tai mielenterveyttä ja jotka aiheuttavat vähintään kuusi kuukautta kestävä tilapäisen tai pysyvän työkyvyttömyyden, jossa työkyvyttömyysasteeksi arvioidaan vähintään 33 prosenttia.

Tuen myöntäminen edellyttää yleisesti, että rikosoikeudellisen menettelyn päättävä lopullinen tuomio on annettu. Koska rikosasioiden käsittelyyn kuluu runsaasti aikaa ennen kuin tuomioistuimien antaa lopullisen tuomion, lainsäädännössä annetaan mahdollisuus väliaikaisen tuen myöntämiseen rikoksen uhrin tai tämän edunsaajien vaikean taloudellisen tilanteen perusteella. Väliaikaista tukea on mahdollista hakea heti, kun uhri on tehnyt rikosilmoituksen toimivaltaisille viranomaisille tai kun nämä ovat käynnistäneet rikosoikeudellisen menettelyn ilman rikosilmoitusta.

Tuen määrä ei voi ylittää missään tapauksessa tuomiossa vahvistetun korvauksen määrää.

Jos rikos on johtanut suoraan alaikäisen tai vajaanvaltaisen henkilön kuolemaan, tämän vanhemmilla tai huoltajilla on oikeus yksinomaan tukeen, jolla korvataan hautajaisista aiheutuneet tosiasialliset kustannukset laissa säädettyyn enimmäismäärään asti.

Jos kyseessä on seksuaalirikos, joka on vahingoittanut uhrin mielenterveyttä, tuen määrästä vähennetään uhrin vapaasti valitseman hoidon kustannukset laissa säädettyyn enimmäismäärään asti.

Tuen hakemisen määräaika on yleensä vuosi rikoksen tekohetkestä lukien. Määräajan kuluminen keskeytyy rikosoikeudellisen menettelyn alkaessa, ja sen kuluminen jatkuu tuomioistuimen lopullisen tuomion tiedoksiantamisajankohdasta.

Tukea **ei voi saada** seuraavissa tapauksissa:

Tuomiossa määrätään korvausten maksamisesta. Valtio maksaa tuen kuitenkin kokonaan tai osittain, jos rikosentekijä on todettu osittain maksukyvyttömäksi.

Korvauksia tai tukea maksetaan yksityisestä vakuutuksesta tai sosiaaliturvajärjestelmästä esimerkiksi uhrin tilapäisen työkyvyttömyyden vuoksi. Yksityisen vakuutuksen edunsaajalle on kuitenkin maksettava tuki, jos vakuutuksen perusteella maksettava korvaus on tuomiossa vahvistettua määrää pienempi.

Kyseistä tukea ei voida maksaa missään tapauksessa asejoukkojen tai terroristisolujen uhriksi joutuneille aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseksi.

Tukea **voi saada** seuraavissa tapauksissa:

Uhri kuolee tai tulee pysyvästi työkyvyttömäksi ja tuensaajalle maksetaan hänelle kuuluvan oikeuden mukainen julkinen eläke.

Sosiaalisista tuista on säädetty kokonaisvaltaisista suojelutoimenpiteistä sukupuoleen perustuvan väkivallan torjumiseksi 28. joulukuuta 2004 annetussa laissa 1/2004 (*Ley Orgánica de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género*).

Pysyvästä työkyvyttömyydestä maksettavaa tukea voidaan maksaa samaan aikaan tilapäisestä työkyvyttömyydestä maksettavan tuen kanssa.

Laissa säädettyjä julkisia tukia koskevien **hakemusten käsittelyssä ja ratkaisemisessa** muiden kuin terroririkosten uhrien osalta toimivaltainen viranomainen on valtiovarainministeriön alainen henkilöstökustannuksista ja julkisen alan eläkkeistä vastaava osasto. Terrorisimirikosten uhrien osalta toimivaltainen on sisäministeriö (terrorismin uhrien tukivirasto).

Valtio myöntää erilaisia **terrorismin uhreille** tarkoitettuja tukia, joilla korvataan tämän tyyppisistä rikoksista aiheutuneet vahingot. Tällöin edellytetään, että terroriteolla on elimellinen yhteys aiheutuneisiin vahinkoihin.

Korvattavia vahinkoja ovat

henkilövahingot (sekä fyysiset että psyykkiset) ja sairaanhoidon, proteesien ja kirurgisten toimenpiteiden kustannukset; nämä kustannukset korvataan valtion varoista ainoastaan silloin, kun niitä ei korvata kokonaan tai osittain mistään yksityisestä tai julkisesta etuusjärjestelmästä aineelliset vahingot, joita on aiheutunut luonnollisten henkilöiden asunnoille, liike- tai tuotantotiloille, puoluetoimistoille tai ammattiyhdistysten ja etujärjestöjen toimistoille

tilapäismajoituksesta aiheutuvat kustannukset luonnollisen henkilön asunnon korjaustöiden ajalta

henkilöajoneuvoille sekä henkilöiden tai tavaroiden kuljetukseen tarkoitetuille ajoneuvoille aiheutuneet vahingot, julkisessa omistuksessa olevia ajoneuvoja lukuun ottamatta.

Edellä lueteltujen vahinkojen korvaaminen, henkilövahinkoja lukuun ottamatta, on toissijaista verrattuna korvauksiin, joita jokin muu julkinen elin maksaa samassa tilanteessa tai jotka perustuvat vakuutus sopimuksiin. Näissä tapauksissa korvataan kyseisten julkisten elinten tai vakuutusyhtiöiden maksamien määrien sekä virallisesti tehdyn vahinkoarvion erotus.

Korvauksen määrä määritetään aiheutuneen vahingon mukaan (vammojen merkittävyys ja niistä aiheutuva työkyvyttömyyden tyyppi, kuolema jne.).

Muut tuet

Opiskelua varten myönnettävä tuki: kun terroriteon seurauksena opiskelijalle taikka tämän vanhemmille, huoltajille tai edunvaljoille aiheutuu erityisen vakavia henkilövahinkoja tai heistä tulee kyvyttömiä harjoittamaan tavanomaista ammattiaan.

Välitön psykologinen ja psykopedagoginen tuki sekä uhrille että hänen perheenjäsenilleen.

Poikkeustapauksessa myönnettävä ylimääräinen tuki, jolla helpotetaan uhrin omia tai uhrin perheen tarpeita, joita ei kateta joko lainkaan tai riittäväällä tavalla tavanomaisista tuista.

Tuensaajat

Ruumiinvammojen yhteydessä vammoja saanut henkilö.

Kuolemantapauksessa

vainajan aviopuoliso

avopuoliso, jonka kanssa vainaja oli asunut vähintään kahden vuoden ajan

avopuoliso, jonka kanssa vainajalla oli jälkeläisiä

vainajan vanhemmat, jos nämä olivat hänestä taloudellisesti riippuvaisia; jos vanhempia ei ole, seuraavassa järjestyksessä vainajasta taloudellisesti riippuvaisia olleet lastenlapset, sisarusket ja isovanhemmat

jos edellä mainittuja henkilöitä ei ole, vainajan lapset, ja jos lapsia ei ole, vainajan vanhemmat, jotka eivät olleet hänestä taloudellisesti riippuvaisia.

Henkilövahingoista tai aineellisista vahingoista maksettavia korvauksia koskevien hakemusten esittämisen määräaika on yleisesti yksi vuosi laskettuna siitä päivästä, jona vahinko on aiheutunut.

Valtakunnallisen ylioikeuden (*Audiencia Nacional*) alainen terrorismirikosten uhrien tukikeskus (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo*) auttaa terrorismirikosten uhreja yhdessä sisäministeriön alaisen terrorismin uhrien tukiviraston kanssa kokoamaan korvaushakemuksiin tarvittavat asiakirjat, kuten tuomion lainvoimaisuuden vahvistavat todisteet, siviilioikeudellisen vahingonkorvausvastuun täyttymättä jäämistä koskevat päätökset ja muut tukihakemusten käsittelyä varten tarvittavat asiakirjat.

Onko minulla oikeus korvaukseen, ellei rikosentekijää ole todettu syylliseksi?

Rikosoikeudellisen menettelyn päätteeksi annettavassa tuomiossa, johon ei voida enää hakea muutosta, on katsottava toteen näytetyksi, että kuolema, ruumiinvammat tai fyysiselle tai henkiselle terveydelle aiheutunut vakava vahinko johtuivat tahallisesta väkivaltarikoksesta. Tuomiossa on siis määritettävä myös uhrille kuuluva korvaus.

Taloudellista tukea koskevaan hakemukseen on liitettävä muiden asiakirjojen ohella jäljennös rikosoikeudellisen menettelyn päättäneestä lainvoimaisesta tuomiosta, jossa syytetty on joko tuomittu tai vapautettu syytteistä taikka jossa todetaan syytteen rauenneen syytetyn kuoleman johdosta tai muusta syyistä. Myönnettävän tuen määrä ei voi missään tapauksessa ylittää tuomiossa vahvistetun korvauksen määrää.

Onko minulla oikeus kiireelliseen korvaukseen odottaessani korvausvaatimusta koskevaa päätöstä?

Väliaikaista tukea voidaan myöntää, ennen kuin tuomioistuin antaa rikosprosessin päättävän lopullisen ratkaisunsa, jos uhrin tai edunsaajien taloudellinen tilanne on todistetusti vaikea.

Väliaikaista tukea on mahdollista hakea, jos olet tehnyt teoista rikosilmoituksen toimivaltaisille viranomaisille tai jos tekojen perusteella on viran puolesta käynnistetty rikosoikeudellinen menettely.

Päivitetty viimeksi: 12/03/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhailaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

5 - Rikoksen uhrin oikeus saada tukea ja apua

Olen joutunut rikoksen uhriksi. Keneen voin ottaa yhteyttä saadakseni tukea ja apua?

Jos olet joutunut rikoksen uhriksi, voit ottaa yhteyttä johonkin **rikosuhrien tukikeskukseen** (*Oficina de Asistencia a las Víctimas del delito*).

Oikeusministeriön perustamat tukikeskukset tarjoavat uhrien tarpeisiin sovitettuja monialaisia palveluja, jotka ovat julkisia ja maksuttomia.

Rikosuhrien tukikeskuksia on kaikilla [itsehallintoalueilla](#), melkein kaikkien maakuntien pääkaupungeissa ja joissakin muissakin kaupungeissa.

Rikosuhrien tukikeskukset tarjoavat rikoksen uhreille erityistä kokonaisvaltaista ja koordinoitua tukea ja vastaavat kaikista oikeudellisiin, psykologisiin ja sosiaalisiin asioihin liittyvistä erityistarpeistasi.

Jos olet **terrorismirikoksen** uhri, voit ottaa yhteyttä **valtakunnallisen ylioikeuden** (*Audiencia Nacional*) **alaiseen terrorismirikosten uhrien tukikeskukseen** (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo*). Voit ottaa halutessasi yhteyttä myös maakunnallisen rikosuhrien tukikeskukseen, joka sovitaa tukitoimensa yhteen terrorismirikosten uhrien tukikeskuksen kanssa.

Tukikeskusten tarjoama tuki ja apu jakautuu eri vaiheisiin:

Vastaanotto ja ohjaus. Ohjaukseen kuuluu, että tukikeskus ilmoittaa sinulle kattavasti kaikista toimista, jotka sinun on toteutettava, ja ongelmista, joita edessäsi saattaa olla, sekä mahdollisista seurauksista. Tämä vaihe toteutetaan yleensä joko kasvotusten tai puhelinhaastatteluna. Haastattelussa voit kertoa ongelmistasi ja tarpeistasi, ja niiden perusteella sinulle annetaan ohjausta. Samalla arvioidaan, onko tarvetta muiden toimijoiden tarjoamille toimenpiteille, ja sinut ohjataan tarvittaessa niiden luo.

Tiedottaminen. Heti kun otat yhteyttä viranomaisiin, sinulla on uhrina oikeus saada henkilökohtaisten olosuhteidesi ja rikoksen luonteen ja aiheutuneiden vahinkojen perusteella tarvitsemaasi tietoa jo ennen rikosilmoituksen tekemistä mm. seuraavista seikoista:

Miten teet rikosilmoituksen ja mitä menettelyjä sitä varten tarvitaan.

Mitä erikoisalan palveluja sekä psykososiaalista tukea ja apua sinulla on käytettävissäsi riippumatta siitä, teetkö rikosilmoituksen, ja miten voit saada tällaisia palveluja.

Mitä tukitoimenpiteitä (terveydenhuollon ja psykologin palvelut sekä konkreettinen apu) sinulla on käytettävissäsi ja miten voit saada niitä sekä tarvittaessa tieto mahdollisuudesta käyttää tilapäismajoitusta.

Miten saat neuvontaa ja oikeusapua ja tarvittaessa millä edellytyksillä voit saada oikeusapua maksutta.

Miten saat itsellesi tarvittaessa tukihenkilön oikeudenkäynnin ja rikosoikeudellisen menettelyn eri vaiheiden ajaksi.

Millaisia mahdollisuuksia sinulla on hakea suojelua ja mitä menettelyä tämä edellyttää.

Arviointi prosessiin liittyvistä taloudellisista oikeuksista, etenkin tuesta ja korvauksista, joihin sinulla saattaa olla oikeus rikoksesta aiheutuneiden vahinkojen vuoksi, sekä tarvittaessa mitä menettelyä tukien ja korvausten hakeminen edellyttää.

Miten voit käyttää oikeuksiasi rikoksen uhrina, jos asut muualla kuin Espanjassa.

Menettelyn kulusta vastaavan viranomaisen yhteystiedot ja keinot ottaa yhteyttä asianomaiseen viranomaiseen sekä tieto oikeudenkäyntipäivästä, -ajasta ja paikasta sekä rikoksentehtäjiä vastaan nostetun syytteen sisällöstä.

Mitä sovittelumenettelyjä on käytettävissäsi (rikossovittelu), jos sovittelu on tapauksessasi lain mukaan mahdollista.

Missä tilanteessa sinulla on oikeus oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen ja tarvittaessa miten korvauksia haetaan.

Toimenpiteet. Rikosuhrien tukikeskus toteuttaa toimenpiteitä eri aloilla:

Oikeusalan toimenpiteet. Tukikeskukset antavat sinulle tarvitsemaasi lainopillista ohjausta ja tietoa siitä, millaista apua on tarjolla oikeustoimien yhteydessä, mitä oikeuksia voit käyttää prosessin aikana, millä tavalla ja edellytyksillä voit saada oikeusapua ja mihin yksikköihin tai organisaatioihin voit ottaa yhteyttä apua saadaksesi.

Lainopillinen ohjaus on joka tapauksessa yleisluonteista ja koskee prosessinkulkua ja erilaisten oikeuksien käyttöä. Varsinainen lainopillinen neuvonta ja oikeusapu kuuluvat aina asianajajalle.

Terveydenhuollon ja psykologin palvelut. Tukikeskusten tarjoama psykologinen apu pitää sisällään tilanteesi arvioinnin ja hoidon, jolla pyritään helpottamaan rikoksesta aiheutunutta kriisitilannetta ja rikoksesta johtuvan oikeusprosessin läpikäyntiä. Lisäksi siihen kuuluvat koko prosessin ajan käytettävissä oleva tukihenkilö sekä omien tavoitteidesi ja valmiuksiesi vahvistaminen läheisiltä saatavan tuen avulla.

Tukikeskukset laativat psykologisen tuen suunnitelman, jos olet erityisen haavoittuvassa asemassa tai tarvitset erityistä suojelua.

Taloudelliset toimenpiteet. Tukikeskukset antavat sinulle tietoa tuista sekä tarjoavat apua tukihakemusten tekemisessä, kun sinulla on oikeus taloudelliseen tukeen väkivalta- tai seksuaalirikoksen perusteella.

Sosiaaliset tukitoimenpiteet. Tällä alalla tukikeskukset koordinoivat tukitoimia ja ohjaavat sinut tarjolla oleviin sosiaalipalveluyksikköihin ja muihin elimiin tai organisaatioihin turvallisen majoituksen, välittömän lääkärinavun ja sinulle mahdollisesti kuuluvan taloudellisen tuen takaamiseksi. Erityistä huomiota kiinnitetään uhrin tarpeisiin tilanteessa, jossa hän on työkyvytön, joutuu sairaalaan tai kuolee, tai joissa uhrilla on erityistarpeita haavoittuvan asemansa vuoksi.

Seuranta. Tukikeskukset seuraavat tilannettasi koko rikosprosessin ajan sekä riittävän pitkään prosessin päättymisen jälkeen, etenkin jos olet haavoittuvassa asemassa. Seurannan aikana tukikeskukset analysoivat rikoksen jälkeistä tilannettasi oikeudelliselta, lääketieteelliseltä, psykologiselta, sosiaaliselta ja taloudelliselta kannalta eri ajankohtina. Tilanteen perusteella päätetään, mikä on oikea hetki jatkotoimille.

Jos olet joutunut **terrorismirikoksen uhriksi**, valtakunnallisen ylioikeuden alaisen terrorismirikosten uhrien tukikeskuksen päätehtävinä on

antaa sinulle tietoa asianomaista rikosta koskevien oikeudellisten menettelyiden etenemisestä sinuun liittyviltä osin antaa sinulle neuvoja kaikista sinuun liittyviä rikosoikeudellisia ja hallinto-oikeudellisia menettelyitä koskevista seikoista

nimellä sinulle tukihenkilö rikosta koskevan oikeudenkäynnin ajaksi

antaa sinulle emotionaalista tukea ja terapiatukea, tämän vaikuttamatta asiaan liittyviin sisäministeriön tehtäviin

edistää turvallisuutesi ja koskemattomuutesi turvaamista rikoksen uhrina, kun osallistut oikeudenkäyntimenettelyihin

tiedottaa sinulle terrorismirikosten uhreille myönnettävistä tärkeimmistä korvauksista ja ohjata sinut joka tapauksessa sisäministeriön alaisen terrorismin uhrien tukiviraston puoleen

ilmoittaa sinulle kaikista rikosseuraamuksen täytäntöönpanoon liittyvistä seikoista siihen asti, kun rangaistus on suoritettu kokonaisuudessaan, etenkin jos tuomitut vapautuvat vankilasta tai pääsevät ehdonalaiseen vapauteen.

Sisäministeriön alainen terrorismin uhrien tukivirasto on ainoa väylä, jonka kautta terrorismirikoksen uhrin ja heidän perheenjäsenensä voivat panna vireille menettelyn yleisessä valtionhallinnossa. Tukivirasto välittää hakemukset toimivaltaiselle viranomaiselle ja toimii välilläkätenä viranomaisen ja asianosaisen välisessä suhteessa.

Lisäksi tukivirasto tekee yhteistyötä yleisen valtionhallinnon toimivaltaisten elinten ja muiden julkishallinnon elinten kanssa terrorismin uhreille annettavan avun ja tuen alalla. Päämääränä on taata uhrien kokonaisvaltainen suojelu.

Sisäministeriön alaisen terrorismirikosten uhrien tukiviraston tehtävänä on käsitellä uhrien tuki- ja korvaushakemukset sekä hallinnoida niitä ja laatia niitä koskevat päätösehdotukset.

Rikosuhrien auttava puhelin

Rikosuhrien tukikeskuksessa sinua voidaan auttaa vastaanotto- ja ohjausvaiheessa kasvatusten tai puhelimitse.

Espanjassa on käytössä erilaisia auttavia puhelimia ja puhelinneuvontaa tiettyjen rikosten, kuten sukupuoleen perustuvan väkivallan, uhreille. Tällainen palvelu on esimerkiksi sukupuoleen perustuvan väkivallan uhrien auttava puhelin **016 (Servicio telefónico de información y asesoramiento jurídico en materia de violencia de género).**

Erityisen haavoittuvassa asemassa oleville uhreille, esimerkiksi alaikäisille, on olemassa omia erityispalveluja. Esimerkiksi **Fundación ANAR (Ayuda a Niños y Adolescentes en Riesgo)** tarjoaa lapsille ja nuorille, aikuisille ja alaikäisten perheenjäsenille sekä kadonneiden lasten perheenjäsenille tarkoitettua auttavaa puhelimen.

Sukupuoleen perustuvan väkivallan uhrien auttava puhelin **016** päivästä vuorokauden ympäri vuoden jokaisena päivänä ja tarjoaa maksutonta asiantuntija-apua. Palvelua käyttävien henkilöiden tietojen luottamuksellisuus taataan koko ajan.

Apua on tarjolla 51 kielellä. Ympäri vuorokauden apua on tarjolla espanjaksi, katalaaniksi, galegoksi, baskiksi, englanniksi ja ranskaksi. Etätulkkauksen välityksellä apua annetaan saksaksi, portugaliksi, mandariiniinaksi, venäjäksi, arabiaksi, romaniaksi ja bulgariaksi. Muilla kielillä apua tarjotaan etätulkkauspalvelun kautta.

Kuulo- ja puhevammaisille henkilöille taataan palvelunkäyttömahdollisuus seuraavin keinoin:

tekstipuhelinpalvelu numerossa 900 116 016

Telesor-verkkokeskustelupalvelu Telesorin verkkosivujen kautta (<https://www.telesor.es/>); tämä edellyttää internetyhteyttä matkapuhelin tai älylaite. Molempiin on asennettava maksuton sovellus Telesorin verkkosivuilla olevien ohjeiden mukaisesti.

Tästä palvelusta tarjotaan apua kaikille henkilöille, joilla on kysyttävää yksittäisistä sukupuoleen perustuvista väkivaltatapauksista. Yhteyttä voivat ottaa esimerkiksi väkivallan uhriksi joutuneet naiset ja heidän läheisensä (perheenjäsenet, ystävät, naapurit jne.), väkivallan uhriksi joutuneita naisia auttavat tai tällaisen tapauksen tietävät ammattilaiset.

Palvelussa annetaan tietoa tällaisen rikoksen uhrille tarjolla olevasta avusta ja uhrin oikeuksista, jotka liittyvät työhön, sosiaalipalveluihin, taloudelliseen tukeen, tieto- ja tukilähteisiin sekä lainopilliseen neuvontaan.

Jos puhelimeen saapuu hätäpuhelu, se ohjataan automaattisesti asianomaisen itsehallintoalueen 112-hätänumeroon.

Jos olet alaikäinen ja olet joutunut sukupuoleen perustuvan väkivallan uhriksi, 016-palveluun soittamasi puhelut ohjataan **lapsille ja nuorille tarkoitettuun ANAR-säätiön auttavaan puhelimeen (900 20 20 10)**.

Lapsille ja nuorille tarkoitettu **ANAR-säätiön auttava puhelin (900 20 20 10)** tarjoaa maksutonta apua nimettömänä ja luottamuksellisesti vuorokauden ympäri vuoden jokaisena päivänä. Auttavia puhelimia on varsinaisesti kolme:

lapsille ja nuorille tarkoitettu ANAR-säätiön auttava puhelin, jonka päätarkoituksena on tarjota tukea ja neuvontaa numeroon soittavalle lapselle tai nuorelle, joka on vaikeuksissa tai riskialttiissa asemassa

aikuisille ja perheille tarkoitettu ANAR-säätiön auttava puhelin, joka on tarkoitettu alaikäisiin liittyvissä asioissa apua kaipaaville aikuisille kadonneisiin lapsiin liittyvä **ANAR-säätiön auttava puhelin 116000** (sama numero on käytössä tässä tarkoituksessa kaikissa Euroopan unionin maissa). Tästä palvelusta ohjataan 016-palveluun puhelut, jotka soittaa täysi-ikäinen sukupuoleen perustuvan väkivallan uhriksi joutunut nainen tai täysi-ikäinen tällaisesta väkivaltatapauksesta tiedon saanut henkilö.

Onko tuki uhreille maksutonta?

Kyllä on. Rikosuhrien tukikeskuksen tarjoamien kaltaisten, rikosten uhreille tarkoitettujen maksuttomien ja luottamuksellisten tukipalveluiden käyttäminen ei edellytä rikosilmoituksen tekemistä.

Minkä tyyppistä tukea voin saada valtion yksiköiltä tai viranomaisilta?

Voit ottaa yhteyttä rikosuhrien tukikeskuksiin, joita on jokaisella [itsehallintoalueella](#), käytännössä kaikkien maakuntien pääkaupungeissa ja joissakin muissakin kaupungeissa.

Rikosuhrien tukikeskukset tarjoavat rikoksen uhreille erityistä kokonaisvaltaista ja koordinoitua apua ja vastaavat kaikista oikeudellisiin, psykologisiin ja sosiaalisiin asioihin liittyvistä erityistarpeistasi.

Rikosuhrien tukikeskukset antavat sinulle tietoa etenkin käytettävissäsi olevista erityispalveluista sekä psykososiaalisesta tuesta ja avusta. Näiden palvelujen saamiseksi ei tarvitse tehdä rikosilmoitusta. Tukikeskukset opastavat myös, miten palveluja voi saada.

Saat tukikeskuksilta tietoa myös siitä, mitä tukitoimenpiteitä (terveydenhuollon ja psykologin palvelut sekä konkreettinen apu) sinulla on käytettävissäsi ja miten voit saada niitä. Saat niiltä tarvittessasi muun muassa tietoa mahdollisuudesta tilapäismajoitukseen.

Lisäksi sinulle neuvotaan, miten voit tehdä rikosilmoituksen ja mitä menettelyjä tämä edellyttää, miten voit saada neuvontaa ja oikeusapua sekä tarvittaessa mitkä ovat maksuttoman neuvonnan ja oikeusavun edellytykset.

Rikosuhrien tukikeskuksesta sinut voidaan ohjata tarpeidesi mukaan erilaisiin oikeudellisiin, psykologisiin ja sosiaalisiin erityispalveluihin. Tällaisia ovat esimerkiksi kunnalliset palvelut, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, koulutuspalvelut, työhön liittyvät palvelut sekä erilaisten yhdistysten, säätiöiden ja muiden voittoa tavoittelemattomien järjestöjen palvelut. Sinut voidaan ohjata myös oikeuslaitoksen psykososiaalisten palvelujen piiriin. Jos olet joutunut sukupuoleen perustuvan väkivallan uhriksi, sinut ohjataan itsehallintoalueen ja maakunnan omiin, naisiin kohdistuvan väkivallan torjunnan koordinoituihin yksikköihin ja naisia tukeviin yksikköihin.

Minkä tyyppistä tukea voin saada kansalaisjärjestöiltä?

Kansalaisjärjestöt voivat tarjota tukea erilaisten rikosten uhreille laatimalla henkilökohtaisia tukiohjelmia uhrin tarpeiden ja ominaispiirteiden perusteella. Niiden antamaan tukeen ja apuun kuuluu yleensä oikeudellista neuvontaa sekä tietoa saatavilla olevasta avusta ja tuesta sekä psykologista ja emotionaalista tukea.

Päivitetty viimeksi: 12/03/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.